مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما

راهبرد رسانه ۶

ابراهیم شفیعی سروستانی

بسم الله الرحمن الرحیم

راهبرد رسانه (۶): رسانه ملی زن و خانواد

نویسنده:

ابراهیم شفیعی سروستانی

ناشر چاپی:

مرکز پژوهشهای اسلامی صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

راهبرد رسانه (۶): رسانه ملی زن و خانواد

مشخصات کتاب

سرشناسه : شفیعی سروستانی، ابراهیم، ۱۳۴۳ -

عنوان و نام پدیدآور : رسانه ملی زن و خانواده : با نگاهی به رهنمودهای مقام معظم رهبری/ابراهیم شفیعی سروستانی.

مشخصات نشر : قم: صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، مرکز پژوهشهای اسلامی، ۱۳۹۰.

مشخصات ظاهری : ۷۱ص.؛ ۱۱×۲۱س م

فروست : راهبرد رسانه؛ ۶

مرکز پژوهشهای اسلامی صدا و سیما؛ ۱۸۰۰

موضوع : خامنه ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران ، ۱۳۱۸ - --دیدگاه درباره زن

موضوع : خامنه ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران ، ۱۳۱۸ - -- نظریه درباره خانواده

موضوع : زنان -- ایران -- مسایل اجتماعی و اخلاقی

موضوع : خانواده ها -- ایران

شناسه افزوده : صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران. مرکز پژوهشهای اسلامی

رده بندی کنگره : DSR۱۶۹۲ /ز۹ ر۵ ۱۳۹۰

رده بندی دیویی : ۹۵۵/۰۸۴۴۹۲

شماره کتابشناسی ملی : ۲۷۵۴۴۲۱

ص:۱

فهرست مطالب

ص:۴

دیباچه

دیباچه

«راهبرد رسانه» عنوان مجموعه کتاب هایی است که در آنها مهم ترین موضوع های مورد نیاز رسانه از نگاه راهبردی بررسی و حاصل دیدگاه های کارشناسی در قالب راهبردها و سیاست های اجرایی به مدیران و برنامه سازان رسانه ملی ارایه می شود. تاکنون پنج جلد از این مجموعه با عنوان های «جریان شناسی روند تصویرسازی از وقایع آخرالزمان در غرب»، «رسانه ملی و ترویج فرهنگ مهدویت»، «رسانه ملی و جهاد اقتصادی»، «ره یافتی نظری بر کارکردها و نقش رسانه ملی در جهاد اقتصادی» و «اسلام هراسی» تدوین و عرضه شده است.

در کتاب حاضر که ششمین جلد از این مجموعه به شمار می آید، مهم ترین راهبردها و سیاست هایی که مدیران و برنامه سازان رسانه ملی باید در زمینه موضوع زن و خانواده در پیش گیرند، تحلیل و بررسی شده است.

امیدواریم مدیران و برنامه سازان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران از این کتاب بهره بگیرند.

اداره کل خدمات رسانه ای

مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما

شهریور ۱۳۹۰

مقدمه

ص:۵

مقدمه

مأموریت اصلی سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، بر اساس رهنمودهای مقام معظم رهبری(۱) و بیانیه مأموریت این سازمان،(۲) «مدیریت و هدایت فرهنگ و افکار عمومی جامعه» است. بر همین اساس، یکی از اهداف کلان رسانه ملی، «مصونیت بخشیدن به اذهان عمومی جامعه در قبال اثرپذیری از موج مخرّب تهاجم فرهنگی و فکری بیگانه به ویژه سکولاریسم، گرایش های الحادی و مادی و فرهنگ لیبرالیسم غربی» برشمرده شده است.(۳)

هجوم گسترده رسانه‌های غربی به باورها، ارزش‌ها و هنجارهای مردم مسلمان ایران و تلاش سازمان‌یافته این رسانه‌ها برای حاکم کردن فرهنگ لیبرالیسم بر مناسبات گوناگون جامعه اسلامی به ویژه مناسبات حاکم بر روابط زن و مرد بر کسی پوشیده نیست. بنابراین، ضرورت دارد که رسانه ملی بر اساس مأموریت و هدف یاد شده، برای دفاع از فرهنگ متعالی اسلام در زمینه حقوق، شخصیت و جایگاه زن در خانواده و اجتماع و مقابله با

۱- ر.ك: سخنرانی در دیدار رئیس و مدیران سازمان صدا و سیما، ۱۱/۹/۱۳۸۳، در: پایگاه اطلاع رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای: http://farsi.khamenei.ir/speech.content?id=۳۲۶۲.

۲- ر.ك: افق رسانه، بیانیه مأموریت، معاونت تحقیقات و برنامه ریزی سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی، ۱۳۸۳.

۳- همان.

طرح‌ها و برنامه‌های حساب شده رسانه‌های وابسته به نظام سلطه برای تغییر و تبدیل این فرهنگ متعالی، با تمام قوا و با بهره‌گیری از همه قابلیت‌ها و جذابیت‌های رسانه‌ای وارد میدان شود.

رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله خامنه‌ای در آستانه سال روز میلاد خجسته حضرت صدیقه طاهره علیها السلام و روز زن در دیدار گروهی از بانوان نخبه کشور، نکته های مهمی را در زمینه تبیین مهم‌ترین فرصت ها، تهدیدها و راهبردهای مطرح در حوزه زن و خانواده یادآوری فرمود و افق‌های تازه‌ای را در این حوزه گشود که توجه به آنها، رسانه ملی را در انتخاب و به کارگیری بهترین سیاست‌ها و راهبردها در حوزه زن و خانواده یاری می دهد.

در این کتاب، ابتدا هر یک از این نکته‌ها را به اختصار بررسی می‌کنیم و در پایان نیز سیاست‌ها و راهبردهایی را که رسانه ملی با توجه به این نکته‌ها باید در حوزه مباحث زن و خانواده در پیش گیرد، یادآور می‌شویم.

ابراهیم شفیعی سروستانی

تابستان ۱۳۹۰

۱. نکته‌های مطرح شده در سخنان مقام معظم رهبری

اشاره

ص:۸

۱. نکته‌های مطرح شده در سخنان مقام معظم رهبری

مهم‌ترین نکته‌هایی که ایشان در این دیدار مطرح کردند، عبارتند از:

الف) وضعیت زنان پس از انقلاب اسلامی؛

ب) مهم‌ترین مسائل موجود در حوزه زن و خانواده؛

ج) ضرورت نگاه راهبردی به مسئله زنان؛

د) راهبرد نظام جمهوری اسلامی در حوزه مباحث زنان.

تحلیل و بررسی تفصیلی هر یک از این نکته‌ها، نیازمند پژوهش و تحقیق مستقل است، ولی در این مقاله به فراخور فرصت و مجال موجود هریک از آنها را به اجمال بررسی می کنیم.

الف) وضعیت زنان پس از انقلاب اسلامی

الف) وضعیت زنان پس از انقلاب اسلامی

بی‌تردید، پس از پیروزی انقلاب اسلامی و استقرار نظام اسلامی در ایران، شخصیت فردی و جایگاه اجتماعی زنان بسیار ارتقا یافته است تا آنجا که امروز می‌توان ادعا کرد در بسیاری از زمینه ها، وضعیت زنان ایرانی از زنان دیگر کشورها بهتر است. این موضوع، فرصتی بی‌نظیر برای زنان کشورمان به شمار می‌آید. فرصتی که با اتکا به آن می‌توان بر بسیاری از تهدیدهای موجود غلبه کرد و بسیاری از نقاط ضعف‌ها را برطرف ساخت.

ص:۹

مقـام معظم رهبری در سـخنرانی یادشـده به برخی از نقـاط قوّت و فرصت‌های موجود در حوزه مباحث زنان اشاره کرد. ایشان در بخشی از سخنان خود در این زمینه فرمود:

اگر بخواهیم یک قضاوتی را مطرح کنیم، آن قضاوت این خواهـد بود که نظام جمهوری اسـلامی توانسـته است به یک قله ای دست پیـدا کنـد که عبـارت است از پرورش زنان فرزانه و صاحب انـدیشه و صاحب رأی و نظر در ظریف ترین و حساس‌ترین مسائـل یـک جـامعه ... . مسئله زن که امروز در دنیـا بایـد به عنـوان «بحران زن» آن را نامیـد، یکی از اساسـی ترین مسائـل هر تمـدنی، هر جامعه ای و هر کشوری است. در این مورد، شـما توانسـته ایـد به ریزه کاری هایی، به دقت هایی، به سـرفصل‌های مهمی دست پیدا کنید و درباره این مسـئله بیندیشـید. بنابراین، آن قضاوت این شد که جمهوری اسـلامی به یک قله ای دسـت یافته است که ای بسا بسیاری از کشورهای عالم به آن دست نیافته اند.(۱)

ایشان در بخش دیگری از این سخنرانی در این باره چنین فرمود:

البته ما در جمهوری اسـلامی پیشـرفت داشتیم. نگاه من، نگاه خوش بینانه است. ما قبل از انقلاب را از نزدیک دیـدیم. وضـعی که آن روز، کشور ما و جامعه ما و زنان ما به سـمت آن می‌تاختند، وضـعیت بسیار هولناک و خطرناکی بود. به خاطر خاصیت تقلیـدی بودن کـار در اینجـا، گـاهی وضـعیت ظـاهر زنان از آنچه که ما در عکس‌ها و نقل‌ها و گزارش ها از زن های اروپایی می‌دیـدیم یا می خواندیم هم بدتر بود! یک چنین وضـعی را داشـتند ترویج می کردند. البته زن ایرانی به خاطر گوهر ایمان که در او

ص:۱۰

۱- سـخنرانی در دیـدار جمعی از بـانوان نخبـه، ۱/۳/۱۳۹۰، در پایگـاه اطلاـع رسـانی دفتر حفـظ و نشـر آثار حضـرت آیت الله العظمی خامنه ای: http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=۱۲۲۵۱۸.

نهادینه بود، توانست بر این موج مخرّب فایق بیایـد؛ در انقلاب مشارکت اساسـی داشـته باشد؛ هم با حضور خود، هم با تشویق مردان؛ و یک پایه اساسی پیروزی انقلاب بشود. بعد از انقلاب هم که حرکت زنان، حرکت فوق العاده ای است.(۱)

ب) مهم‌ترین مسائل موجود در حوزه زن و خانواده

اشاره

ب) مهم‌ترین مسائل موجود در حوزه زن و خانواده

حضـرت آیت الله خـامنه ای در تبیین و بررسـی «بحران مسـئله زن» که به نظر ایشـان، «امروز یک مشـکل اساسـی در دنیاست»، چنین می فرماید:

درباره مسـئله زن در جامعه، اساس مشـکل، دو چیز است؛ دو نقطه اساسـی است که اگر درباره این دو نقطه بشود فکری کرد، طرحی نو در انـداخت و کار پی گیر و مسـتمری انجام داد، می توان امیدوار بود که در طول زمان ـ میان مدت یا بلندمدت ـ آن چیزی که امروز می توان آن را «بحران مسـئله زن» در دنیـا دانست، حل شود. آن دو چیز، یکی عبارت است از نگاه غلط و بد فهمیدن جایگاه زن و شأن زن در جامعه که این نگاه و بدفهمی از غرب شروع شده و خیلی هم قدیمی و ریشه دار نیست.

نقطه دوم که اسـاس مشـکل است، بـد فهمیـدن مسـئله خـانواده و بـد عمـل کردن در رفتارهـای داخل خانواده است. این دو تا مشکل است که به نظر ما، بحران مسئله زن را که امروز یک مشکل اساسی در دنیاست، به وجود آورده]است[.(۲)

بر اساس این رهنمود، مهم‌ترین مسائل زنان در حال حاضر به شرح زیر است:

۱- همان.

۲- همان.

یک _ جایگاه زن در اجتماع و نگاه نادرست موجود

یك _ جایگاه زن در اجتماع و نگاه نادرست موجود

رهبر معظم انقلاب اسلامی، مسئله یادشده را این گونه توضیح می‌دهد:

در مورد مسئله اول که جایگاه زن در زندگی و در جامعه است، ... اشکال اینجاست که یک نامعادله ای را به‌تدریج به وجود آورده اند؛ یک طرف ذی نفع، یک طرف مورد انتفاع؛ بشریت را این‌جوری تقسیم کرده اند. طرفِ ذی نفع، مرد است، طرفِ مورد انتفاع عبارت است از زن. این به طور آرام، با تدریج، با شیوه های گوناگون، با تبلیغات مختلف، در طول ده ها سال، ... در جوامع غربی در درجه اول، و بعد در جوامع دیگر جا افتاده. شأن اجتماعی زن را این‌جوری معرفی کردند. ... لذا در فرهنگ غربی اگر زن بخواهد در جامعه نمود پیدا کند، شخصیت پیدا کند، حتماً باید از جذابیت‌های جنسی خودش چیزی را ارایه بدهد حتّی در مجالس رسمی، نوع پوشش زن باید جوری باشد که برای طرف ذی نفع و منتفع، یعنی طرف مرد، چشم نواز باشد.

به نظر، من بزرگ‌ترین ضربه، بزرگ‌ترین اهانت، بزرگ‌ترین حق کشی که در زمینه مسئله زن انجام گرفته، همین است.(۱)

در گفتمانی که از قرن نوزدهم به بعد به تدریج در جوامع غربی شکل گرفت، زن از انسانی با ویژگی‌های متعالی به «کالا»ی جنسی و موضوع سودآورترین تجارت جهانی (تجارت سکس)؛ «مشتری» تولیدات رنگارنگ صنایع بهداشتی، آرایشی و پوشاک جهان سرمایه‌داری و «ابزار»ی برای عرضه و فروش هرچه بیشتر کالاهای تولیدی شرکت‌های بزرگ ملی و فراملی بدل شد.

ص:۱۲

۱- همان.

گسترش روزافزون صنعت پورنوگرافی (هرزه نگاری)، صنعت سکس (روسپی گری)، صنعت تبلیغات، صنعت پوشاک و مد و صنعت زیبایی با گردش مالی صدها میلیارد دلار در سال، نمود عینی این گفتمان جدید و نشان دهنده جایگاه و شخصیت زن در دنیای امروز است.(۱)

در اینجا این پرسش وجود دارد که مسئله یادشده؛ یعنی نگاه درست به جایگاه زن در اجتماع، تا چه حد به عنوان مسئله جامعه ما مطرح است؟ در پاسخ به این پرسش باید به دو نکته توجه کرد:

نخست اینکه، نگاه منفعت‌جویانه به زن، چنان که مقام معظم رهبری هم تأکید کرده، از مغرب زمین شروع شده و از آنجا به دیگر نقاط جهان گسترش یافته است. بنابراین، در همه جوامعی که به نوعی متأثر از فرهنگ غربی هستند، این نگاه به زن وجود دارد و این مسئله در آن‌جا مطرح است. جامعه ما هم از این قاعده مستثنا نیست و به هر میزان که فرهنگ و اخلاق غربی در جامعه ما گسترش یابد، این نگاه نادرست به زن نیز در جامعه گسترش می یابد.

دوم اینکه، نظام سلطه، به شدت در پی ترویج این نگاه به زن در دیگر کشورها به ویژه در کشورهای اسلامی با هدف گسترش فساد و تباهی در آنهاست. به تعبیر مقام معظم رهبری:

سیاست راهبردیِ اساسیِ بنیانیِ غرب بر عرضه شدن و هرزه شدن زن است.(۲)

ص:۱۳

۱- برای مطالعه بیشتر در این باره ر.ک: ابراهیم شفیعی سروستانی، زن؛ نظام سلطه و رسانه ها، صص ۷۹ _ ۹۹.

۲- سخنرانی در دیدار جمعی از بانوان نخبه، ۱/۳/۱۳۹۰.

بنابراین، توجه به این مسئله برای ما بسیار ضروری است و لازم است که از جنبه های گوناگون به آن توجه کنیم.

با توجه به اهمیت موضوع یادشده، در اینجا راهبرد نظام سلطه برای گسترش فساد و تباهی در میان جوانان مسلمان را به اجمال بررسی می کنیم.

یکی از راهبردهای مهم غرب در برخورد با پدیده اصول گرایی اسلامی؛ گسترش فساد، تباهی و بی بندوباری در میان جوانان مسلمان است. رهبر معظم انقلاب اسلامی از این راهبرد غرب با تعبیر «اندلسی کردن ایران» یاد می کند و می فرماید:

سیاست امروز، سیاست اندلسی کردن ایران است. ... اروپایی‌ها وقتی خواستند اندلس را از مسلمانان پس بگیرند، اقدامی بلندمدت کردند. آن روز، صهیونیست‌ها نبودند، اما دشمنان اسلام و مراکز سیاسی علیه اسلام فعال بودند. آنها به فاسد کردن جوانان پرداختند و در این راستا، انگیزه‌های مختلف مسیحی، مذهبی یا سیاسی داشتند. یکی از کارها این بود که تاکستان‌هایی را وقف کردند تا شراب آنها را به طور مجانی در اختیار جوانان قرار دهند. جوانان را به سمت زنان و دختران خود سوق دادند تا آنها را به شهوات آلوده کنند. گذشت زمان، راه های اصلی برای فاسد یا آباد کردن یک ملت را عوض نمی کند. امروز هم آنها همین کار را می کنند.(۱)

این هشدار مقام معظم رهبری که به ویژه در یک دهه گذشته، بسیار بر آنها تأکید و در سخنرانی‌های متعدد ایشان تکرار شده است، از طرح و برنامه و نقشه گسترده و حساب شده غربیان برای گسترش فساد، تباهی و بی بندوباری در جوامع اسلامی، به ویژه جمهوری اسلامی ایران، با بهره گیری از

ص:۱۴

۱- سخنرانی در دیدار جوانان سیستان و بلوچستان، ۶/۱۲/۱۳۸۱، در: پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی خامنه ای: http://farsi.khamenei.ir/speech.content?id=۸۷۹۸

جاذبه‌های جنسی زنان و دختران خبر می‌دهد و ضرورت هوشیاری بیش از پیش مردم و مسئولان را در برابر این توطئه برنامه ریزی شده روشن می سازد.

نظام سلطه پس از دو دهه رویارویی با جریان رو به گسترش اصول‌گرایی اسلامی که در پی پیروزی انقلاب اسلامی ایران در جهان ایجاد شده است، بهره‌گیری از راهبرد «جنگ سخت» را در این زمینه بی فایده دانسته و «جنگ نرم» با نظام جمهوری اسلامی به عنوان سردمدار این جریان در جهان و «براندازی از درون» را در دستور کار خود قرار داده است.(۱)

در راهبرد جدید غرب علیه نظام اسلامی بر سه موضوع تأکید شده است: «دکترین مهار»، «نبرد رسانه‌ای» و «سامان دهی نافرمانی مدنی». در نبرد رسانه‌ای نظام سلطه با نظام جمهوری اسلامی که به ویژه از سال ۲۰۰۵ م. شدت بیشتری گرفته، تغییر باورها، ارزش‌ها و هنجارهای مردم مسلمان ایران با بهره‌گیری از شبکه‌های گوناگون رادیویی و تلویزیونی اولویت ویژه‌ای داشته و به همین دلیل، دشمن همه توان مندی های خود را در این زمینه به کار گرفته است.

گسترش فساد و تباهی در میان جوانان و تغییر فرهنگ و قوانین حاکم بر زن و خانواده از مهم‌ترین محورهایی هستند که در این نبرد رسانه‌ای به آنها توجه شده است.

دو ـ جایگاه زن در خانواده و ناهنجاری‌های موجود

اشاره

دو ـ جایگاه زن در خانواده و ناهنجاری‌های موجود

مقام معظم رهبری در تبیین دومین مسئله مطرح در حوزه مباحث زن و خانواده می‌فرماید:

۱- برای مطالعه بیشتر در این زمینه ر.ك: زن؛ نظام سلطه و رسانه ها، صص ۱۲۰ ـ ۱۴۵.

مسئله بعدی ... مسئله خانواده است. نظر اسلام در باب خانواده و جایگاه زن در خانواده، نظر خیلی روشنی است. «المرأه سیّده بیتها»؛(۱) بزرگ خانه، زن خانه است؛ این از پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله است. جایگاه زن در خانواده، همانی است که در گفتارهای گوناگون ائمه علیهم السلام آمده: «المرأه ریحانه و لیست بقهرمانه».(۲) در تعبیرات عربی، قهرمان یعنی کارگزار، پادو، یک خدمت گزار محترم .می‌فرماید: در داخل خانه، زن قهرمانه نیست؛ ریحانه است، گلِ خانه است. خطاب به مردان می‌فرماید: بهترین شما کسانی هستند که بهترین رفتارها را با همسرانشان دارند. اینها نظرات اسلام است و از این قبیل الی ماشاءاللّٰه وجود دارد. ولی در عین حال، تحقق خواسته اسلام در خانواده، یک امری است که با این بیانات تمام نمی‌شود، حل نمی‌شود؛ احتیاج به پشتوانه قانونی، پشتوانه اجرایی و ضمانت اجرایی دارد و این کار باید انجام بگیرد. این کار در طول سال‌های متمادی گذشته انجام نگرفته است. خانواده هایی که متدین بودند، مردانی که از اخلاقِ خوب برخوردار بودند و پای بندی های شرعی داشتند، ملاحظاتی کردند؛ اما در مواردی که این خصوصیات نبوده، این ملاحظات نشده؛ به زن در داخل خانواده ظلم شده.(۳)

چنان که مقام معظم رهبری تأکید فرموده است، با وجود آموزه‌های ارزشی و اخلاقی اسلام در زمینه جایگاه و نقش زن در خانواده و ضرورت

ص:۱۶

۱- متن کامل روایت چنین است: «کلّ نفس من بنی آدم سید فالرّجل سید أهله و المرأه سیده أهلها؛ هر یک از فرزندان آدم فرمان روایی است. مرد فرمان روای کسان خویش است و زن فرمان روای خانه خویش است.» نهج الفصاحه: مجموعه کلمات قصار حضرت رسول اکرم۹، مترجم و فراهم آورنده: ابوالقاسم پاینده، ص ۶۴۰ ـ ۶۴۱، ش ۲۱۷۷.
۲- «زن گل بهاری است و لطیف و آسیب پذیر، نه پهلوانی است کارفرما و در هر کار دلیر»، نهج البلاغه، ترجمه: سیدجعفر شهیدی، نامه ۳۱، ص۳۰۷.
۳- سخنرانی در دیدار با جمعی از زنان نخبه، ۱/۳/۱۳۹۰.

پاس داشت حقوق او در کانون خانواده و روابط زناشویی، متأسفانه در عمل به این آموزه‌ها کمتر توجه می‌شود و مردان چنان که شایسته است، حقوق زنان را در محیط خانواده پاس نمی‌دارند. برای اصلاح این وضعیت باید کارهای متعددی در حوزه های گوناگون انجام شود که در اینجا به برخی از آنها اشاره می کنیم:

اول ــ حوزه فرهنگ سازی و آموزش و پرورش

اول ــ حوزه فرهنگ سازی و آموزش و پرورش

برای دست یافتن به وضعیت مطلوب در زمینه روابط زن و مرد در کانون خانواده و تربیت زنان و مردانی که حقوق و مسئولیت‌های خانوادگی خود را به خوبی بشناسند و آنها را چنان که شایسته است، پاس بدارند، نهادها و سازمان‌هایی همچون حوزه علمیه و روحانیت، وزارت آموزش و پرورش و صدا و سیمای جمهوری اسلامی باید با برنامه ریزی هماهنگ، جوانان کشور را پیش از رسیدن به سن ازدواج با حقوق و مسئولیت‌های خانوادگی‌شان آشنا کنند و آموزه‌های اسلامی موجود در این زمینه را به آنها آموزش دهند. تنها در این صورت تا اندازه زیادی می توان امیدوار بود که اخلاق و ارزش‌های اسلامی در کانون خانواده رعایت شوند.

دوم ــ حوزه قانون‌گذاری و دادرسی

دوم ــ حوزه قانون‌گذاری و دادرسی

بسیاری از حقوقی که در کانون خانواده برای زنان پیش بینی شده است، جنبه اخلاقی دارند و ضمانت اجراهای حقوقی و قضایی لازم ندارند. به همین دلیل، در موارد متعددی مشاهده می‌کنیم که حقوق زنان چنان که بایسته است، در کانون خانواده رعایت نمی‌شود و راهی نیز برای الزام مردان به رعایت این حقوق وجود ندارد. پس باید با تدوین و تصویب قوانین

مناسب، ضمانت اجراهای لازم برای رعایت حقوق زنان در کانون خانواده پیش بینی شود. مقام معظم رهبری پس از بیان برخی روایات درباره جایگاه و شأن زنان در خانواده درباره ضرورت وجود پشتوانه‌های قانونی و اجرایی برای رعایت حقوق زنان می‌فرماید:

... ما در محیط خانواده، کمبودهای زیادی داریم؛ احتیاج دارد به پشتوانه قانونی، به تضمین قانونی، به تضمین اجرایی؛ و این باید تحقق پیدا کند. این مسئله از جمله عرصه ها و میدان‌هایی است که در داخل کشور در این زمینه کم کار شده و باید کار شود... . از لحاظ نظر اسلام و متون اسلامی هم در این بخش از مسئله هیچ کمبودی وجود ندارد. ما می بینیم گاهی اوقات کسانی که منتقد تفکرات اسلامی هستند، سر قضیه ارث و دیه و این چیزها اشکال می‌کنند، در حالی که اشکال‌ها وارد نیست؛ آنها پاسخ‌های منطقی و قوی دارد. اما در زمینه رفتارهای داخل خانواده، متأسفانه غالباً به غفلت گذرانده می شود، در حالی که نظر اسلام، نظر کاملاً روشنی است. محیط خانواده برای زن باید محیط امن، محیط عزت و محیط آرامش خاطر باشد تا زن بتواند آن وظیفه اساسی خودش را که همین حفظ خانواده است، به بهترین وجهی انجام دهد.(۱)

البته باید توجه داشت که پیش بینی تضمین‌های اجرایی و قضایی برای رعایت بهتر حقوق زنان در کانون خانواده نباید سبب حاکم کردن چارچوب‌های خشک حقوقی بر روابط خانوادگی شود؛ زیرا بر اساس

۱- همان.

آموزه‌های اسلامی، آنچه به زندگی خانوادگی معنا می‌بخشد، مودّت و رحمتی است که خالق هستی در میان زن و مرد قرار داده است.(۱)

استاد شهید مرتضی مطهری درباره ناکافی بودن ضوابط حقوقی و قانونی برای حفظ کانون گرم خانواده می‌نویسد:

پیمانی که اساسش بر محبت و یگانگی است، نه بر همکاری و رفاقت، قابل اجبار و الزام نیست. با زور و اجبار قانونی می‌توان دو نفر را ملزم ساخت که با یکدیگر همکاری کنند و پیمان همکاری خود را بر اساس عدالت محترم بشمارند و سالیان دراز به همکاری خود ادامه دهند، اما ممکن نیست با زور و اجبار قانونی، دو نفر را وادار کرد که یکدیگر را دوست داشته باشند، نسبت به هم صمیمیت داشته باشند، برای یکدیگر فداکاری کنند، هر کدام از آنها سعادت دیگری را سعادت خود بداند.(۲)

ج) ضرورت نگاه راهبردی به مسئله زن و خانواده

اشاره

ج) ضرورت نگاه راهبردی به مسئله زن و خانواده

رهبر معظم انقلاب اسلامی در بخشی دیگر از سخنان خود به ضرورت نگاه راهبردی به مسئله زن و خانواده در جامعه اشاره کرده و فرموده است:

مسئله زن و خانواده، با همه کاری که شده است، ... همچنان یک مسئله مهم و قابل بحث و قابل توسّع در اندیشه ورزی است. این، موضوعِ یکی از نشست‌های اندیشه های راهبردی است که ان شاءاللّٰه در آینده آن را خواهیم داشت. نشست‌های اندیشه های راهبردی که تاکنون دو نشست آن انجام گرفته و کارهای آن از لحاظ فکری و ان شاءاللّٰه بعداً برنامه ریزی و عمل دنبال خواهد شد، متکفل بررسی اساسی ترین و

۱- ر.ک: سوره روم (۳۰)، آیه ۲۱.

۲- نظام حقوق زن در اسلام، صص ۱۲۵ و ۱۲۶.

راهبردی ترین مسائل فکری جامعه است. یکی از این مسائل، مسئله زن و خانواده است که در فهرست این مسائل پیش بینی شده و در آینده برگزار خواهد شد. من همین جا از بانوان محترم، اندیشه ورزان زن ...، درخواست می کنم که در این کار مشارکت جدّی بکنید؛ بحث کنید، فکر کنید، مطالعه کنید؛ فصول مربوط به مسئله زن را به طور جداگانه، به طور تخصصی، به شکل علمی، با تکیه به منابع اسلامی و فکر ناب انقلابی که خوش بختانه در شما هست، در نشستِ مربوط به این موضوع بررسی کنید؛ مطرح بشود، بحث بشود و ان شاءاللّٰه برای برنامه ریزی و عمل دنبال گیری شود. (۱)

بی‌تردید، اقدام‌های سطحی، مقطعی، روزمره و ناهماهنگ در حوزه مباحث مرتبط با زن و خانواده ما را به وضعیت مطلوب نمی‌رساند و افزون بر این، تضادها و تعارض‌هایی هم در عرصه عمل اجتماعی ایجاد می‌کند. از این رو، برای رسیدن به وضعیت مطلوب در این حوزه باید برنامه‌ریزی راهبردی مناسب با مشارکت همه نهادها و سازمان های مسئول انجام شود.

در این زمینه، یادآوری دو نکته ضروری است:

یک ــ توجه به اقتضائات برنامه راهبردی

یک ــ توجه به اقتضائات برنامه راهبردی

در یک برنامه‌ریزی راهبردی باید بر اساس روش‌های متداول، تهدیدها، فرصت‌ها، نقاط قوت و نقاط ضعف به خوبی شناسایی و راهبردهای مناسب برای کاستن تهدیدها، بهره گیری بیشتر از فرصت‌ها، افزایش نقاط قوت و کاستن نقاط ضعف ارائه شود. همچنین در این برنامه باید راه رسیدن از وضعیت موجود به وضعیت مطلوب به خوبی ترسیم گردد.

دو ــ توجه به اسناد بالادستی

۱- سخنرانی در دیدار جمعی از بانوان نخبه، ۱/۳/۱۳۹۰.

دو ــ توجه به اسناد بالادستی

در برنامه‌ریزی راهبردی در حوزه مباحث زن و خانواده باید به اسناد بالادستی توجه و جهت‌گیری برنامه‌ها متناسب با اهداف پیش بینی شده در این اسناد تعیین شود.

در حال حاضر، بالاترین سند ملی، «سند چشم‌انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی» است. جامعه ایران در افق این چشم انداز، جامعه ای با این ویژگی‌ها خواهد بود:

ــ توسعه یافته، متناسب با مقتضیات فرهنگی، جغرافیایی و تاریخی خود، متکی بر اصول اخلاقی و ارزش های اسلامی، ملی و انقلابی، با تأکید بر مردم‌سالاری دینی، عدالت اجتماعی، آزادی‌های مشروع، حفظ کرامت و حقوق انسان‌ها و بهره‌مندی از امنیت اجتماعی.

ــ برخوردار از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فن‌آوری، متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه اجتماعی در تولید ملی.

ــ امن، مستقل و مقتدر با سامانه دفاعی مبتنی بر بازدارندگی همه‌جانبه و پیوستگی مردم و حکومت.

ــ برخوردار از سلامت، رفاه، امنیت غذایی، تأمین اجتماعی، فرصت‌های برابر، توزیع مناسب درآمد، نهاد مستحکم خانواده، به دور از فقر]و[تبعیض و بهره‌مند از محیط زیست مطلوب.

ــ فعال، مسئولیت‌پذیر، ایثارگر، مؤمن، رضایت مند، برخوردار از وجدان‌کاری، انضباط، روحیه تعاون و سازگاری اجتماعی، متعهد به انقلاب و نظام اسلامی و شکوفایی ایران و مفتخر به ایرانی بودن.

ــ دست یافته به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فن آوری در سطح منطقه آسیای جنوب غربی (شامل آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای

همسایه) با تأکید بر جنبش نرم‌افزاری و تولید علم، رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی، ارتقای نسبی سطح درآمد سرانه و رسیدن به اشتغال کامل.

ـ الهام بخش، فعال و مؤثر در جهان اسلام با تحکیم الگوی مردم‌سالاری دینی، توسعه کارآمد، جامعه اخلاقی، نواندیشی و پویایی فکری و اجتماعی، تأثیرگذار بر هم‌گرایی بر اساس تعالیم اسلامی و اندیشه‌های امام خمینی رحمه الله .

ـ دارای تعامل سازنده و مؤثر با جهان بر اساس اصول عزت، حکمت و مصلحت.(۱)

بی‌تردید، در تمام بندهای یادشده باید سهم، نقش و جایگاه زنان در تحقق اهداف مورد نظر چشم‌انداز مشخص شود و این جز با نگاه راهبردی به مسئله زن و خانواده امکان‌پذیر نیست.

در این نگاه راهبردی باید به پرسش‌های زیر پاسخ داده شود:

یک ـ زنان چه نقشی در تحقق اهداف چشم‌انداز دارند؟

دو ـ سهم جامعه زنان کشور در هر یک از بندهای سند چشم‌انداز چیست؟

سه ـ برای رسیدن به اهداف مورد نظر سند یادشده چه اقدام‌هایی باید در حوزه زن و خانواده انجام شود؟

چهار ـ وضعیت امروز زن و خانواده در جامعه ایران با تصویر ترسیم شده در سند چشم‌انداز چه نسبتی دارد و چگونه می‌توان به آن وضعیت مطلوب دست یافت؟

پنج ـ وضعیت زن و خانواده در افق مورد نظر چشم انداز از نظر فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی چگونه خواهد بود؟

د) راهبرد نظام جمهوری اسلامی در حوزه زنان

۱- برای مطالعه متن کامل سند چشم انداز بیست ساله نظام جمهوری اسلامی ر.ک: www.iran۱۴۰۴.com.

د) راهبرد نظام جمهوری اسلامی در حوزه زنان

رهبر معظم انقلاب اسلامی در سخنان خود، بارها فعالان حوزه مباحث زنان و اصحاب فرهنگ را به خروج از موضع انفعال در برابر حملات سازمان یافته مجامع حقوقی و رسانه‌های کشورهای غربی، توجه جدّی به باورها، ارزش‌ها، هنجارها و قوانین و مقررات اسلامی در زمینه حقوق و شخصیت فردی و جایگاه اجتماعی زن و همچنین چارچوب‌های حاکم بر روابط زن و مرد در جامعه اسلامی و صدور ادعانامه علیه فرهنگ و تمدن غربی فراخوانده است. فرهنگ و تمدنی که در طول دهه های اخیر با سیاست ها و برنامه های مغرضانه و نادرست خود به شخصیت زنان توهین کرده است. ایشان در سخنرانی اخیر خود می فرماید:

ما در مسئله زن، از غرب طلب کاریم؛ ما مدعی غربیم.آنها هستند که دارند به زن ظلم می کنند، زن را تحقیر می کنند، جایگاه زن را پایین می آورند. به اسم آزادی، به اسم اشتغال، به اسم مسئولیت دادن، آنها را مورد فشارهای روحی، روانی، عاطفی و اهانت شخصیتی و شأنی قرار می دهند؛ آنها باید جواب بدهند. جمهوری اسلامی در این زمینه یک مسئولیتی دارد. جمهوری اسلامی در مسئله زن باید به طور صریح و بدون مجامله، حرف خودش را که عمدتاً اعتراض به نگاه غربی و این نامعادله ظالمانه غربی است، بگوید.(۱)

جوامع غربی در پی چند دهه حاکمیت بینش ها و گرایش های افراطی فمینیستی بر نهادها و سازمان های علمی، آموزشی، پژوهشی، تقنینی، قضایی و اجرایی خود، گرفتار بحران های گوناگون اخلاقی، فرهنگی و اجتماعی شده است. این بحران ها تمامیت فرهنگ و تمدن غربی را تهدید کرده و آن را در آستانه زوال و فروپاشی کامل قرار داده است.

۱- سخنرانی در دیدار با جمعی از بانوان نخبه، ۱/۳/۱۳۹۰.

شناخت و بررسی بحران های یادشده و مظاهر گوناگون آن از چند جهت برای زنان جامعه ما ضروری است:

نخست، تجربه اندوزی از چند دهه حاکمیت نگرش های فمینیستی بر جوامع غربی و تلاش برای پرهیز از این تجربه های ناموفق در جامعه اسلامی ایران.

با کمال تأسف، در اوج بحران های جوامع غربی، هنوز کسانی پیدا می شوند که به نام دفاع از حقوق زنان مسلمان ایران زمین، خواهان پذیرش بی چون و چرای ارزش ها و هنجارهای غربی و حاکم کردن قوانین و مقررات دیکته شده از سوی مجامع حقوق بشر غربی بر روابط زن و مرد در جامعه اسلامی ایران هستند.(۱)

بی تردید، آشنا کردن نسل جوان با بحران های فرهنگی _ اجتماعی مغرب زمین، به ویژه بحران های حوزه زن و خانواده می تواند مانع تأثیرگذاری تبلیغات جذاب و فریبنده رسانه های کشورهای غربی در مورد وضعیت فرهنگ، اخلاق و حقوق بشر در این کشورها باشد.

دوم، بهره برداری از این بحران ها برای نقد و بررسی نگرش های غربی نسبت به زن و خانواده(۲) و به تعبیر مقام معظم رهبری، «صدور ادعانامه علیه کسانی که در طول دهه های اخیر با سیاست های مغرضانه و غلط خود نسبت به زن اهانت کرده اند».(۳)

۲. راهبردها و سیاست‌های رسانه ملی در حوزه زن و خانواده

اشاره

۱- برای مطالعه بیشتر در این زمینه ر.ک: ابراهیم شفیعی سروستانی، جریان شناسی دفاع از حقوق زنان در ایران، صص ۱۱۰ _ ۱۱۳.

۲- برای مطالعه بیشتر در این زمینه ر.ک: زن؛ نظام سلطه و رسانه ها، صص۱۷۳ _ ۱۸۱.

۳- ر.ک: سخنرانی مقام معظم رهبری در تاریخ ۱۸/۱۱/۱۳۶۶، به نقل از: جایگاه و نقش زن در نظام های مختلف از دیدگاه امام خمینی و مقام معظم رهبری، صص ۳ و ۴.

۲. راهبردها و سیاست‌های رسانه ملی در حوزه زن و خانواده

بـا توجه به تحلیل جامع مقام معظم رهبری در زمینه مهم ترین فرصت‌ها و تهدیـدهای پیش روی زنان جامعه اسـلامی ایران و با عنـایت به رهنمودهـای کلیـدی ایشان در زمینه سـیاست‌ها و راهبردهای نظام اسـلامی در موضوع زن و خانواده، شایسـته اسـت رسانه ملی، مدیریت پیام در این حوزه را بر مبنای راهبردها و سیاست‌های زیر انجام دهد.

الف) توجه به خانواده به عنوان واحد بنیادین جامعه

اشاره

الف) توجه به خانواده به عنوان واحد بنیادین جامعه

قانون اساسـی جمهوری اسـلامی از خانواده به عنوان «واحـد بنیادین جامعه» یاد می کنـد و پاسـداری از قداست آن را بر عهده حکومت اسـلامی گذاشته است. در بخشی از مقدمه این قانون، زیر عنوان «زن در قانون اساسی»، نگرش قانون گذار جمهوری اسلامی نسبت به خانواده چنین بیان شده است:

خانواده، واحـد بنیادین جامعه و کانون اصـلی رشد و تعالی انسان است و توافق عقیدتی و آرمانی در تشـکیل خانواده که زمینه سـاز اصـلی حرکت تکـاملی و رشـد یابنـده انسان است، اصل اساسـی بوده و فراهم کردن امکانات جهت نیل به این مقصود از وظایف حکومت اسلامی است.

بر اساس این نگرش نسبت به خانواده، در اصل دهم قانون اساسی چنین مقرر شده است:

از آنجـا که خانواده واحـد بنیادین جامعه اسـلامی است، همه قوانین و مقررات و برنامه ریزی های مربوط بایـد در جهت آسان کردن تشکیل خانواده، پاسداری از قداست آن و استواری روابط خانوادگی بر پایه حقوق و اخلاق اسلامی باشد.

بـا توجه به آن چه در مقـدمه و اصـل یادشـده قـانون اساسـی آمـده است، بایـد در همه برنامه های رسانه ملی، به نقش بنیادین خانواده در نظام جمهوری اسـلامی، توجه و از هرگونه اقـدامی که به «قداست» خانواده و «اسـتواری روابط خانوادگی» آسـیب وارد می سازد، خودداری شود. شایسته است رسانه ملی برای تحقق راهبرد یادشده، سیاست های اجرایی زیر را در پیش گیرد:

یک ـ ترسیم تصویری جامع از خانواده تراز اسلامی

یک ـ ترسیم تصویری جامع از خانواده تراز اسلامی

چنان که گفته شـد، در نگرش اسـلامی، خانواده، واحـد بنیادین جامعه به شـمار می‌آیـد و در رشد تعالی جامعه اسـلامی نقش مهمی دارد. در این نگرش، برای هر یـک از اعضـای خانواده اعم از پـدر، مادر و فرزنـدان، حقوق و مسـئولیت‌های ویژه‌ای در نظر گرفته شـده است؛ حقوق و مسـئولیت‌هایی که توجه به آنها، راز پایـداری و اسـتحکام خانواده و رشـد و تعالی آن است. با این بیان می‌توان گفت خانواده تراز اسـلامی، خانواده‌ای است که هر یک از اعضای آن، حقوق، مسئولیت‌ها و جایگاه خود را به خوبی می‌شناسند و آن را به طور کامل پاس می‌دارند.

رسانه ملی در به تصویر کشیدن خانواده‌ها و روابط میان اعضای آنها باید به این موضوع مهم به خوبی توجه و به گونه‌ای عمل کنـد که به نقش مهم و تعیین کننـده پدران در هدایت، رهبری و رشد و تعالی خانواده‌ها و همچنین جایگاه بی‌بدیل مادران در انتقـال باورهـا و ارزش‌هـا به نسـل‌هـای آینـده، گرمابخشـی به کـانون خـانواده‌ها و ایجاد انس و الفت در میان اعضای خانواده خدشه وارد نشود و فرزندان نیز چنان که شایسته است، با وظایف و مسئولیت‌های خود در برابر پدر و مادرشان آشنا شوند.

دو ـ زمینه‌سازی برای بازتولید خانواده ایرانی

دو ـ زمینه‌سازی برای بازتولید خانواده ایرانی

خانواده به سان موجودی زنده، اگر در معرض آسیب ها و تهدیدهای بیرونی قرار نگیرد و عوامل خارجی در پی شکست اقتدار و کارآیی آن بر نیایند، به طور معمول می تواند خود را بازسازی کند و در درون خود، ساز وکارهایی برای مواجهه سازنده با اوضاع متحول، رویارویی با ناملایمات، حمایت از اعضای خود و کنترل و هدایت آنان دارد. در این حالت، خانواده به منبعی الهام بخش از انرژی مؤثر تبدیل می شود که می تواند از نظر فردی، انسان هایی دین دار، با نشاط، سخت کوش و آرمان طلب پرورش دهد. از جنبه اجتماعی نیز با جامعه پذیر کردن درستِ اعضای خود، به تقویت هم بستگی عمومی و حس غم خواری کمک کند و امنیت اجتماعی را اعتلا بخشد و خواسته های نسل نو را مدیریت کند. همچنین از جنبه سیاسی با پرورش نسل مشارکت پذیر، به نظام سیاسی کشور اقتدار بخشد و در تعاملی دو سویه، نظام را کنترل و هدایت کند. افزون بر آن، از نظر اقتصادی با اصلاح فرهنگ تولید، توزیع و مصرف و نهادینه ساختن روحیه کار و تلاش، اقتدار اقتصادی مسلمانان را تضمین کند. و تمام این امور را نیز با باز تعریفِ درستِ زنانگی و مردانگی و ترسیم موقعیت ها و نقش های جنسیتی استمرار بخشد و پویا سازد.

چنین برآورد می شود که تحولات فرهنگی، اجتماعی و فن آورانه دهه های گذشته، تأثیرهای عمیقی در خانواده بر جای نهاده و آن را از نظر کارکردی، تضعیف و از مدیریت موقعیت های جدید ناتوان کرده است. در این نگاه، خانواده ایرانی، همچون خانواده در دیگر نقاط جهان، در برابر هجوم ارزش های جدید، خود باخته شده است و در روند خطی پیوسته ای از موضع خود عقب می نشیند و میدان را به رقیبان می سپارد. با دقت بیشتر

روشن می شود که خانواده ایرانی به عنوان موجودی زنده، در برابر این حوادث گاه مقاومت می کند، گاه تسلیم می شود، گاه عناصری را جذب و با اجزا و عناصر خود ترکیب می کند و به واکنشی جدید می رسد. گاه نیز خواسته های خود را بر حوزه های دیگر تحمیل می کند. برای مثال، رواج فرهنگ مادی که به دگرگونی الگوهای سبک زندگی و رواج مصرف گرایی انجامید، در کنار افزایش مشکلات اقتصادی، خانواده ایرانی را در حرکتی انفعالی به سمت کاهش شمار فرزندان سوق داده است. در همین وضعیت، با جذب عناصری از فرهنگ جدید و ترکیب آن با ویژگی های فرهنگ ایرانی ـ اسلامی با افزایش محفل هایی همچون مهمانی حج و عتبات عالیات و حمایت های اقتصادی بیشتر از فرزندان کوشیده است با تقویت جنبه هایی از پیوند خویشاوندی در برابر تحولات، مقاومت کند، و در همین زمان، فشار خواسته های خود را در حمایت از کیان خویش و فرزندان، بر حوزه اقتصاد وارد آورده است تا با افزایش مرخصی زایمان و مرخصی شیر دهی، وضع خود را بهبود بخشد.

چنین نمونه هایی نشان می دهند که خانواده در حال باز تولید است؛ به این معنا که در تحولات موجود در پی صیانت از قدرت و امتیازات اجتماعی خود در میان طبقات جامعه و انتقال این قدرت و اعتبار به نسل آینده است و همچون موجودی زنده گاه هوشیارانه و بجا رفتار می کند، گاه باز می ایستد و متحیر و گیج می شود و گاهی نیز گمراه می گردد.(۱)

۱- در تحولات خانواده باید به این نکته اذعان کرد که این مجموعه را به دلیل آنکه برآیند انسان های مختار است، همچون موجودی شعور مند و خود آگاه می دانیم و به همین دلیل، می توانیم درباره احساسات، نگرش ها و رفتارهای آن داوری کنیم.

بر ایـن اسـاس، ضـروری است سازمـان‌هـا و نهادهـای فرهنگی به ویژه رسـانه ملی در شـرایطی که دگرگـونی هـای اقتصـادی، اجتماعی، فرهنگی و تکنولوژیک، اقتضائات خود را بر خانواده تحمیل می کننـد، به حمایت از آن برخیزنـد و خود آگاهی‌اش را درباره ظرفیت ها و ناتوانی هایش، شـرایط پیچیده نو و مسـئولیت های خطیرش افزایش دهند تا خانواده بتواند به منزله انتقال دهنده اصلی ارزش های فرهنگی، ارزش های اصیل را به آیندگان انتقال دهد.(۱)

سه _ حفظ و تقویت باورها و ارزش‌های حاکم بر خانواده ایرانی

سه _ حفظ و تقویت باورها و ارزش‌های حاکم بر خانواده ایرانی

باورها و ارزش هایی همچون ایمان به حضور فعال خداونـد در متن زندگی، دعا، محبت اهل بیت علیهم السـلام ، امید، مدارا، صبر، گذشت و چشم پوشی، وفاداری، عفت و حفظ مرزهای اخلاقی، قناعت و تعدیل سطح انتظارات، تلاش و سخت کوشی، تـوجه بـه مصالـح گروهی، هم گرایی، حفـظ روابـط رحمی، احـترام به بزرگ تر هـا، همـواره مهم‌ترین نقش را در اسـتحکام، شادکـامی و کـارآیی خـانواده داشـته‌انـد. از این رو، رسانه ملی بایـد در پیام‌های مسـتقیم و غیرمسـتقیم خود به حفظ و تقویت باورها و ارزش‌ها، توجه و از هر آنچه که موجب تضعیف آنها می شود، جلوگیری کند.(۲)

چهار_ پاسداشت ویژگی‌های متعالی زنان و خانواده‌های ایرانی

چهار_ پاسداشت ویژگی‌های متعالی زنان و خانواده‌های ایرانی

زنـان ایرانی در طول تاریـخ همواره سـرآمد زنـان عـالم بوده و به مـدد پشـتوانه فرهنگ غنی اسـلامی _ ایرانی خود، پیوسـته با ویژگی‌های متعالی چون پاسداری از حریم حجاب و عفاف، پاك دامنی، نجابت، وفاداری، پای‌بندی

۱- ر.ك: بازتولید خانواده ایرانی: بیانیه تحلیلی دفتر مطالعات تحقیقات زنان به مناسبت روز زن، ۱۳۸۸.

۲- ر.ك: همان.

به خانواده، عشق به همسر و فرزندان، فداکاری و گذشت شناخته شده‌اند. بی‌تردید، پاس داشت این ویژگی‌ها و حفظ و حراست از سرمایه‌ای که زنان ایرانی در طول قرون با وجود همه فشارها و ناملایمات، به بهترین شکل ممکن از آن نگه‌داری کرده‌اند، مسئولیت سنگینی است که جز با تلاش مستمر همه نهادها و سازمان‌های فرهنگ‌ساز به ویژه رسانه ملی امکان‌پذیر نیست.

از این رو، همه برنامه‌های صدا و سیمای جمهوری اسلامی باید در راستای پاس داشت و تقویت این ویژگی های ارزشمند زنان ایرانی سامان یابند و در هیچ یک از برنامه‌های رسانه ملی نباید این ویژگی‌ها، تضعیف، خدشه‌دار یا خدای ناکرده تحقیر شود.

پنج ــ هماهنگ‌سازی پیام‌های مستقیم و غیرمستقیم رسانه

پنج ــ هماهنگ‌سازی پیام‌های مستقیم و غیرمستقیم رسانه

اگر برنامه های خانوادگی را که بیشتر، پیام های مستقیم را به مخاطب منتقل می سازند با برنامه های بخش سرگرمی، فیلم و سریال بسنجیم که دربردارنده پیام های غیر مستقیم هستند، به روشنی، پیام هایی متعارض را مشاهده خواهیم کرد. در حالی که پیام های مستقیم بر ارزش کار خانگی و خانه داری، تقویت روابط کلامی میان اعضای خانواده، توجه به برنامه های مشترک خانوادگی، احترام به بزرگ تر ها و حفظ جایگاه والدین تأکید می ورزند، پیام های غیر مستقیم، چنین ارزش هایی را تحقیر می کنند. افزون بر این، رسانه گاه با در پیش گرفتن سیاست هایی همچون افزودن بر شمار کانال های تلویزیونی و انتقال برنامه های جذاب به نیمه شب، روابط خانوادگی را با مشکل روبه رو می سازد. امروزه جامعه ما با تضادهای ارزشی

بسیاری روبه روست که برخاسته از تعدد گروه های مرجع و پیام فرست و نیز تعارض پیام هایند.

از طرف مسئولان رسانه ملی می توان چنین عذر آورد که بخش چشم گیری از فیلم ها و سریال ها غیر ایرانی اند و در این برنامه ها نمی توان هم سویی با فرهنگ ایرانی را انتظار داشت. با این حال، تجربه نشان داده است که تأثیر پیام های منفی که فیلم ها و سریا ل های ایرانی بر جای گذاشته اند، کمتر از برنامه های غیر ایرانی نیست.(۱)

با توجه به نکته های یادشده، مدیریت پیام در رسانه ملی باید به گونه ای انجام شود که پیام‌های مستقیم و غیرمستقیم برنامه های رسانه در حوزه خانواده با یکدیگر هماهنگ و هم سو باشند و کم ترین تعارض و دوگانگی را داشته باشند.

شش ـ تلاش برای اصلاح ناهنجاری‌های موجود در کانون خانواده‌ها

شش ـ تلاش برای اصلاح ناهنجاری‌های موجود در کانون خانواده‌ها

چنان که پیش از این گفته شد، اصلاح و بهبود فرهنگ حاکم بر روابط زن و مرد در کانون خانواده و رسیدن به وضع مطلوب در این زمینه، نیازمند کار فرهنگی گسترده و منسجم نهادها و سازمان‌های فرهنگ‌ساز به ویژه صدا و سیمای جمهوری اسلامی است. در این زمینه نیز رسانه ملی اقدام‌های مختلفی می‌تواند انجام دهد که در اینجا به برخی آنها اشاره می‌کنیم:

ـ آموزش حقوق و مسئولیت‌های خانوادگی زن و مرد به جوانان در آستانه ازدواج؛

۱- ر.ك: همان.

ـ توان مندسازی جوانان برای مقابله با مسائل و مشکلاتی که در کانون خانواده با آنها روبه رو می‌شوند؛

ـ به تصویر کشیدن روابط مطلوب اعضای خانواده (زن، شوهر و فرزندان) در برنامه‌های نمایشی؛

ـ بررسی و تبیین ویژگی‌های خانواده تراز اسلامی در برنامه‌های کارشناسی؛

ـ پرهیز از به تصویر کشیدن مداوم خانواده‌های نابسامان و روابط ناهنجار اعضای خانواده با یکدیگر در برنامه‌های نمایشی؛

ـ پرهیز از نشان دادن بی‌دلیل خانه‌ها و زندگی‌های اشرافی و پرتجمل در برنامه‌های نمایشی؛

ـ پرهیز از به تصویر کشیدن زندگی زوج‌های جوانی که برخلاف بسیاری از همسران جوان، نخستین روزهای ازدواج خود را در کمال رفاه و آسایش و بی هیچ نگرانی مالی تجربه می‌کنند؛

ـ پرهیز از نگرش های فمینیستی در به تصویر کشیدن روابط اعضای خانواده با یکدیگر؛

ـ ترویج قناعت و ساده‌زیستی و دوری از زیاده خواهی و تجمل‌گرایی با بهره‌گیری از قالب‌های اثرگذاری همچون فیلم‌ها و سریال‌های تلویزیونی.

هفت ـ آگاه‌سازی خانواده‌ها از مخاطرات شبکه‌های ماهواره ای

هفت ـ آگاه‌سازی خانواده‌ها از مخاطرات شبکه‌های ماهواره ای

چنان که گفته شد، ارتش رسانه‌ای نظام سلطه با سازمان دهی همه امکانات، تجهیزات و مقدورات خود و با پشتیبانی مالی و تدارکاتی گسترده دولت های غربی، هجومی گسترده به باورها، ارزش‌ها و هنجارهای مردم مسلمان ایران را

آغاز کرده و تغییر سبک زندگی خانواده های ایرانی را در دستور کار خود قرار داده است.(۱)

در چنین شرایطی، رسانه ملی که در خط مقدَم مقابله با هجوم رسانه‌ای دشمن قرار دارد، باید بار سنگین مسئولیت آگاهی بخشی به اقشار گوناگون مردم و هوشیارسازی آنها در برابر تهدیدها و مخاطرات شبکه‌های ماهواره‌ای برای بنیان های اعتقادی و اخلاقی خانواده‌ها را به دوش کشد و با رصد دقیق و مستمر طرح‌ها و برنامه های شبکه‌های ماهواه‌ای، هشدارهای لازم را به خانواده‌ها بدهد.

ناگفته نماند که در این جنگ سهمگین رسانه‌ای که رقابت جدّی برای جذب مخاطب بیشتر، یکی از سرفصل‌های اساسی آن است، رسانه ملی نباید از نیازهای سرگرمی، اطلاع رسانی و آموزشی مخاطبان خود با توجه به میل، نیاز و مصلحت(۲) آنان غفلت کند.

ب) توجه به کرامت، شخصیت انسانی و حقوق زن

اشاره

ب) توجه به کرامت، شخصیت انسانی و حقوق زن

در قانون اساسی جمهوری اسلامی به کرامت و شخصیت انسان، اعم از زن و مرد، توجه جدّی شد تا آنجا که در بند ۶ اصل دوم این قانون، ایمان به «کرامت و ارزش والای انسانی و آزادی توأم با مسئولیت او در برابر خدا» به عنوان یکی از پایه های نظام جمهوری اسلامی شمرده شده است. این توجه و اهتمام در مورد زنان، دو چندان شده و این قانون در موارد متعددی

۱- برای مطالعه بیشتر دراین باره ر.ک: زن؛ نظام سلطه و رسانه ها، صص ۱۴۹_۱۷۱.

۲- در بیانیه مأموریت سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی، «توجه به نیاز، مصلحت و میل مخاطب در امر سیاست‌گذاری و برنامه‌سازی» یکی از «اصول و ارزش‌های حاکم بر رسانه ملی» به شمار آمده است.

بر پاسداشت شخصیت انسانی زن و زمینه سازی برای رشد شخصیت او تأکیدکرده است.

در بخشی از مقدمه قانون اساسی، پس از معرفی خانواده به عنوان «واحد بنیادین جامعه و کانون رشد و تعالی انسان» در مورد شخصیت انسانی زن چنین آمده است:

... زن در چنین برداشتی از واحد خانواده، از حالت (شی ء بودن) و یا (ابزار کار بودن) در خدمت اشاعه مصرف زدگی و استثمار، خارج شده و ضمن بازیافتن وظیفه خطیر و پرارج مادری در پرورش انسان های مکتبی، پیشاهنگ، و خود، هم رزم مردان در میدان های فعّال حیات می باشد و در نتیجه، پذیرای مسئولیتی خطیرتر و در دیدگاه اسلامی، برخوردار از ارزش و کرامتی والاتر خواهد بود.

در اصل بیست و یکم قانون اساسی نیز می خوانیم:

دولت موظف است حقوق زن را در تمام جهات با رعایت موازین اسلامی تضمین نماید و امور زیر را انجام دهد:

ایجاد زمینه های مساعد برای رشد شخصیت زن و احیای حقوق مادی و معنوی او... .

بر اساس آنچه گفته شد، همه سیاست گذاری ها، برنامه ریزی ها و تولیدات رسانه ملی باید به گونه ای باشد که کرامت و شخصیت انسانی زن به بهترین شکل حفظ شود و زمینه های مساعد برای رشد شخصیت او فراهم گردد. برخی سیاست هایی که رسانه ملی در این زمینه باید در پیش گیرد، به شرح زیر است:

یک ــ پرهیز از بهره‌گیری از جاذبه‌های جنسی زنان در برنامه‌ها

یك ــ پرهیز از بهره‌گیری از جاذبه‌های جنسی زنان در برنامه‌ها

ص:۳۴

مقـام معظم رهبری، یکی از مهم‌ترین مسائـل زنان را در جهان امروز، نگاه منفعت‌جویانه به زنان و بهره‌کشـی از جـذابیت های جنسـی آنان در جهت منافع مردان برشـمرده است و این موضوع را موجب تنزل جایگاه و شأن اجتماعی زنان می داند. یکی از مهم‌ترین مظاهر این نگاه منفعت جویانه و بهره‌کشـی جنسـی از زنان، رسانه‌های غربی هسـتند که در آنها زن به کالایی جنسی برای هرچه جذاب‌تر کردن فیلم‌ها و سـریال‌ها یا ابزاری برای فروش هرچه بیشتر کالاها و خدمات شرکت‌ها و مؤسسات تجاری تبدیل شده است.

صـدا و سـیمای جمهوری اسـلامی به عنوان پیش تـاز رسـانه‌های دینی در جهان و یگانه رسانه‌ای‌که داعیه‌دار «حاکمیت ارزش های ایرانی ــ اسلامی و انقلابی بر کلیه سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی‌ها و تولیدات»(۱) خود است، باید از هرگونه بهره‌گیری از جاذبه‌های جنسـی زنان در برنامه‌های نمایشـی، جُنگ‌های تلویزیونی، تبلیغات بازرگانی و حتی برنامه‌های خبری و گفت و گو محور پرهیز کند و همواره شخصیت انسانی زن را برای مخاطبان خود جلوه‌گر سازد.

دو ــ فراهم آوردن زمینه رشد فضایل اخلاقی و مبارزه با همه مظاهر فساد و تباهی

دو ــ فراهم آوردن زمینه رشد فضایل اخلاقی و مبارزه با همه مظاهر فساد و تباهی

نظام جمهوری اسلامی، نظامی ارزشی است که در آن، وظیفه دولت تنها به تأمین رفاه و آسایش مادی شهروندان محدود نمی شود، بلکه به رشد و تعالی معنوی تک تک افراد جامعه نیز در آن توجه جدّی شده است. در مقدمه قانون اساسی در این زمینه چنین آمده است:

۱- برگرفته از بیانیه مأموریت سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران.

هدف از حکومت، رشد دادن انسان در حرکت به سوی نظام الاهی است (و اِلی اللّه المصیر) تا زمینه بروز و شکوفایی استعدادها به منظور تجلی ابعاد خداگونگی انسان فراهم آید (تخلّقوا بأخلاق اللّه)... .

بر همین اساس، در اصل سوم این قانون که به بیان وظایف دولت جمهوری اسلامی اختصاص یافته است، چنین می خوانیم:

دولت جمهوری اسلامی ایران موظف است برای نیل به اهداف مذکور در اصل دوم، همه امکانات خود را برای امور زیر به کار برد:

۱. ایجاد محیط مساعد برای رشد فضایل اخلاقی بر اساس ایمان و تقوا و مبارزه با کلیه مظاهر فساد و تباهی... .

با توجه به مطالب یادشده، رسانه ملی باید در سیاست گذاری ها، برنامه ریزی ها و تولیدات خود به ایجاد محیط مساعد برای رشد فضایل اخلاقی زنان که سازندگان جامعه هستند، توجه ویژه داشته باشد و با هرگونه مظاهر فساد و تباهی در برنامه ها به طور جدی مقابله کند.

سه ــ بیان دل سوزانه مسائل و مشکلات زنان ایرانی

سه ــ بیان دل سوزانه مسائل و مشکلات زنان ایرانی

بی‌تردید، در طول سه دهه گذشته، تحول وسیعی در موقعیت اجتماعی، فرهنگی و حقوقی زنان صورت گرفته و برای فراهم آوردن زمینه‌های رشد و شکوفایی آنها قدم های بزرگی برداشته شده است. با این وصف، باید اذعان داشت که هنوز تا رسیدن به وضعیت مطلوب و احقاق کامل حقوق زنان، راه زیادی در پیش داریم.

زن جامعه ما در حال حاضر در حوزه‌های گوناگون فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، حقوقی و قضایی با مسائل و مشکلات متعددی روبه رو هستند

ص:۳۶

که شناخت و واکاوی و حل و فصل آنها نیازمند عزم جدّی همه نهادها و سازمان‌های مسئول است.

در این میان، رسانه ملی نقش‌ها و مسئولیت‌های گوناگونی دارد که برخی از آنها عبارتند از :

ــ تبیین و واکاوی مسائل و مشکلات زنان در برنامه های کارشناسی؛

ــ جلب کردن توجه مردم و مسئولان به مسائل و مشکلات اولویت‌دار زنان؛

ــ درخواست از نهادها و سازمان‌های مسئول برای حل مسائل و مشکلات زنان بر اساس برنامه‌ای مشخص؛

ــ دامن زدن به مطالبه عمومی از سازمان‌ها و نهادهای مسئول برای حل مسائل و مشکلات زنان؛

ــ توجه به مسائل و مشکلات عینی و واقعی زنان در برنامه‌های نمایشی.

چهار ــ زمینه‌سازی برای نگاه راهبردی به مسائل زنان

چهار ــ زمینه‌سازی برای نگاه راهبردی به مسائل زنان

رسانه ملی در ایجاد هماهنگی و هم‌سویی در افکار نخبگان جامعه برای توجه جدَی تر به مسائل و مشکلات زنان و تغییر رویکرد آنان از نگاهی سطحی، مقطعی و کوتاه مدت به نگاهی ژرف، همه‌جانبه و درازمدت نقش بی‌بدیلی دارد. صدا و سیمای جمهوری اسلامی می‌تواند با بهره گیری از ظرفیت کارشناسی و اجرایی کشور، رویکردهای موجود در حوزه مباحث زن و خانواده را نقد و ضرورت نگاه راهبردی در این زمینه را تبیین کند.

متأسفانه در حال حاضر، حجم برنامه‌های کارشناس محور که در آنها، مسائل و مشکلات زنان با نگاهی تخصصی، تحلیل و واکاوی و تهدیدها و

ص:۳۷

فرصت های موجود در حوزه مباحث زن و خانواده نقد و بررسی شود، بسیار کم است. به همین دلیل، میزان اثرگذاری رسانه ملی بر حوزه سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و قانون‌گذاری در زمینه‌های یادشده بسیار اندک است.

برای حل مشکل یادشده، در نخستین گام باید موانع و مشکلات موجود در زمینه برنامه‌سازی در موضوع زن و خانواده، شناسایی و برای برطرف ساختن آنها اقدام شود. بی‌تردید، بهره‌گیری از مشاوره‌های مراکز علمی و پژوهشی و نهادها و سازمان های سیاست‌گذار در این حوزه، مدیران و برنامه‌سازان رسانه ملی را در شناسایی بهتر بایدها و نبایدهای برنامه‌سازی در موضوع زن و خانواده یاری می‌دهد.

ج) تبیین جایگاه والای زن و خانواده در آموزه های اسلامی

اشاره

ج) تبیین جایگاه والای زن و خانواده در آموزه های اسلامی

تبیین و تشریح کامل و جامع جایگاه والای زن در آموزه های اسلامی در زمانی که اندیشه های فمینیستی می کوشند به بهانه احیای حقوق و شخصیت زن، او را از هویت فطری و الهی خود دور کنند و هویتی دروغین برای او به تصویر کشند، ضرورتی انکارناپذیر است؛ زیرا زنان و دختران زمانی که اصالت اسلامی خود را دریابند و به جایگاه والای خود در نظام آفرینش واقف شوند، هرگز الگوهای پوشالی فمینیسم غربی را نخواهند پذیرفت. از این روست که می بینیم در ماده ۴۵ «قانون خط مشی کلی و اصول برنامه های سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران»، مصوب ۱۳۶۱، یکی از اصول حاکم بر برنامه های اجتماعی رسانه ملی این گونه بیان شده است:

ص:۳۸

تبیین و تشریح مقام والای زن از دیدگاه اسلام و شناساندن ارزش واقعی وی به منظور بازگشت به اصالت اسلامی خویش و همچنین زمینه سازی برای از بین بردن ارزش های کاذب و جای گزینی فضیلت های اخلاقی در خانواده ها و کمک به تحکیم و انسجام روابط خانوادگی.

مهم ترین سیاست هایی که رسانه ملی در راستای تحقق راهبرد یادشده باید در پیش گیرد، به این شرح است:

یک _ ایجاد روحیه تفاخر و مباهات در زنان نسبت به جایگاه خود در فرهنگ اسلامی

یک _ ایجاد روحیه تفاخر و مباهات در زنان نسبت به جایگاه خود در فرهنگ اسلامی

رسانه ملی در تبیین و تشریح جایگاه زنان در آموزه های اسلامی باید به گونه ای عمل کند که موجب مباهات و تفاخر آنان نسبت به جایگاه خود در دین اسلام شود. بی تردید، در این صورت، آنان برای کسب هویت فردی و جایگاه اجتماعی، به مدگرایی، خودآرایی، خودنمایی و عرضه هر چه بیشتر جذابیت های جنسی خود روی نخواهند آورد، بلکه می کوشند تا هویت فردی و جایگاه اجتماعی خود را با هر چه نزدیک تر شدن به ویژگی های مطلوب زن مسلمان بازیابند.

دو _ معرفی الگوی اسلامی زن و خانواده به جهانیان

دو _ معرفی الگوی اسلامی زن و خانواده به جهانیان

دنیای غرب پس از تجربه چند سده سکولاریسم و دین گریزی، غرق شدن در رفاه مادی و لذت‌طلبی و درگیری با بحران‌ها و آسیب‌های فردی و اجتماعی، امروز تشنه معنویت، اخلاق، ارزش‌های متعالی و دست یافتن به آرامش روانی در پرتو آموزه‌های دینی است. از این رو، رسانه‌های اسلامی باید با غنیمت شمردن این فرصت و با بهره‌گیری از جذابیت های رسانه‌ای، به طرح و معرفی سرمایه‌های اخلاقی و معنوی مکتب اسلام

ص:۳۹

بپردازنـد و به جهانیان نشان دهنـد که تنها آموزه های اسـلامی می تواند به بحران های معنوی و اخلاقی که دنیای غرب با آنها روبه روست، پایان دهد.

در این میان، آموزه‌های ارزشـمند اسلام در زمینه چارچوب‌ها و ضوابط حاکم بر روابط زن و مرد در خانواده و اجتماع، اموری ماننـد حجـاب و عفـاف، جایگـاه شایسـته مادری و همسـری، مقام متعالی زن و نظیر آن از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و در صورت معرفی مناسب آن به جهانیان، هواداران فراوانی در جهان پیدا می کند.

افزایش آثار منتشـر شده نویسندگان زن غربی در سال های اخیر که در آنها از لزوم بازگشت به عفاف، سخن به میان آمده(۱) و همچنین جریان رو به افزایش گرایش زنان اروپایی به اسـلام که خشم و شـگفتی رسانه های غربی را نیز برانگیخته است،(۲) شاهدی بر این مدعاست.

د) نهادینه سازی فرهنگ عفاف و حجاب

اشاره

د) نهادینه سازی فرهنگ عفاف و حجاب

پدیـده بـدحجابی در ایران، پدیـده‌ای پیچیـده، چنـدوجهی و برخاسـته از علـل و عوامـل گونـاگون اجتماعی، فرهنگی، تربیتی، آموزشی، اخلاقی، سیاسی و اقتصادی است.(۳) از این رو، در مقابله با آن تنها نمی‌توان به اقدام‌های

ص:۴۰

۱- برای نمونه ر.ک: «نابودی عفاف، ارمغان فمینیسم»، برگرفته از: وندی شـلیت، بازگشت به عفاف، تلخیص و ترجمه: سـمانه مدنی، در: دبیرخانه همایش سراسـر زنان، مسائل فرهنگی ـ اجتماعی و جهانی سازی، فمینیسم در امریکا تا سال ۲۰۰۳،۱۳۸۴؛ تبسم ف. روبی، «گـوش فرادادن به نـدای حجـاب»، ترجمه: نسـرین مصـباح، در: سـید جعفر حق شـناس (گردآورنـده)، نظام اسلامی و مسئله حجاب (مجموعه مقالات و گفت‌وگوها)، صص ۲۲۳-۲۵۷.

۲- ر.ک: پیـتر فـورد، «زنـان اروپـایی و گرایش به اسـلام»، سـیاحت غرب، سـال سوم، ش ۳۲، اسـفند ۱۳۸۴؛ همو، «چرا زنـان اروپایی مسلمان می شوند؟»، ترجمه: حمیدرضا غریب رضا، در: www.mouood.org ، خرداد ۱۳۸۸.

۳- برای مطـالعه بیشتر دربـاره زمینه هـا و عوامل گسترش بـدحجابی در ایران. ر.ک: ابراهیم شـفیعی سروسـتانی (به کوشـش): حجاب؛ مسئولیت ها و اختیارات دولت اسلامی، ج ۲، صص ۱۹۷ ـ ۳۵۷.

ساده، سطحی و تک‌وجهی بسنده کرد و ضروری است که نهادها، سازمان‌ها و دستگاه‌های مختلف پژوهشی، آموزشی، فرهنگی، انتظامی و قضایی با هماهنگی و انسجام و طرح و برنامه‌ای دقیق و مشخص برای نهادینه سازی فرهنگ حجاب و عفاف در جامعه اسلامی ایران بکوشند.

بی‌تردید، از میان همه نهادها و سازمان‌های مسئول در زمینه گسترش فرهنگ حجاب و عفاف، و مقابله با بدحجابی، صدا و سیمای جمهوی اسلامی نقشی مهم‌تر، گسترده‌تر و اثرگذارتر دارد؛ زیرا این سازمان بر اساس رهنمود مقام معظم رهبری، مأموریت «مدیریت و هدایت فرهنگ و افکار عمومی جامعه»(۱) را بر عهده دارد و بیشترین و ماندگارترین اثرگذاری را بر ذهن و دل مخاطبان میلیونی خود بر جای می‌گذارد.

از این رو، رسانه ملی باید تبلیغ و ترویج فرهنگ عفاف و حجاب و زمینه نهادینه سازی این فرهنگ در جامعه را در اولویت سیاست ها و برنامه های خود قرار دهد و موضوع های زیر را به طور ویژه دنبال کند:

یک _ انجام وظایف مشخص شده در طرح راه کارهای اجرایی گسترش فرهنگ حجاب و عفاف

یک _ انجام وظایف مشخص شده در طرح راه کارهای اجرایی گسترش فرهنگ حجاب و عفاف

در حال حاضر، مهم‌ترین سند ملی و فرابخشی در زمینه گسترش فرهنگ عفاف و حجاب، «طرح راه کارهای اجرایی گسترش فرهنگ عفاف و حجاب» مصوب دی ۱۳۸۴ شورای فرهنگ عمومی است.(۲) در این طرح

۱- سخنرانی در دیدار رئیس سازمان صدا و سیما، ۱۱/۹/۱۳۸۳: پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای: http://farsi.khamenei.ir/speech-contene?id=۳۲۶۲.

۲- برای مطالعه بیشتر درباره طرح ها و برنامه های سامان دهی حجاب و عفاف در ایران ر.ک: حجاب؛ مسئولیت ها و اختیارات دولت اسلامی، ج۲، صص ۴۳۵ _ ۴۵۱ و ج ۳، صص ۲۵۹ _ ۲۶۷، ۳۰۳ _ ۳۱۷ و ۳۱۹ _ ۳۳۴.

برای ۲۶ نهاد و سازمان علمی، آموزشی، فرهنگی، تبلیغی، اجرایی، قضایی و انتظامی وظایف و مسئولیت‌های گوناگونی در این زمینه پیش‌بینی شده است.(۱) یکی از ۲۶دستگاهی که در مصوبه یادشده، وظایف و مسئولیت های آن در جهت گسترش فرهنگ و عفاف بیان شده، «سازمان صدا و سیما» است.

در «راه‌کارهای اجرایی گسترش فرهنگ عفاف و حجاب»، در ۳۱ بند، وظایف و مسئولیت‌های گوناگونی برای صدا و سیمای جمهوری اسلامی برشمرده شده است که آنها را می توان در این عنوان ها خلاصه کرد:

ـ آموزش احکام حجاب و روابط زن و مرد؛

ـ تبیین فلسفه و چرایی عفاف و حجاب؛

ـ تبلیغ و ترویج و نهادینه‌سازی فرهنگ عفاف و حجاب؛

ـ معرفی و ترویج الگوهای مناسب عفاف و حجاب؛

ـ به تصویر کشیدن زنان موفق باحجاب؛

ـ نشان دادن آثار منفی رعایت نکردن عفاف و حجاب؛

ـ تبیین تاریخچه رواج فرهنگ برهنگی در غرب و ایران؛

ـ سیاست‌گذاری مناسب در زمینه رعایت عفاف و حجاب؛

ـ نظارت بر تأمین و پخش فیلم‌ها و سریال‌های خارجی؛

ـ تشویق عوامل مؤثر در رشد و گسترش فرهنگ عفاف و حجاب؛

ـ فرهنگ‌سازی برای ازدواج آسان جوانان.

دو ـ زمینه‌سازی برای اجرای کامل طرح

دو ـ زمینه‌سازی برای اجرای کامل طرح

۱- برای مطالعه بیشتر این طرح ر.ک: «متن کامل قانون راه کارهای اجرایی گسترش فرهنگ عفاف و حجاب»، پایگاه اطلاع رسانی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران: http://www.police.ir/portal/Home/showpage aspx?object=newsold.

افزون بر موارد یادشده، رسانه ملی، وظیفه و مسئولیت مهم دیگری نیز در زمینه تحقق طرح «راه‌کارهای اجرایی گسترش فرهنگ عفاف و حجاب» بر عهده دارد و آن، زمینه‌سازی فرهنگی برای اجرای کامل این طرح است. رسانه ملی در این زمینه چند رسالت مهم دارد:

نخست، تبدیل اهداف مورد نظر طرح یادشده به دغدغه عمومی مردم و مسئولان نظام و ایجاد موجی فراگیر برای پی گیری تحقق کامل همه مفاد آن؛

دوم، پی گیری رسانه‌ای مراحل گوناگون اجرای طرح یادشده و مطالبه از نهادها و سازمان‌های مسئول برای گزارش دهی به مردم در زمینه اقدام‌هایی که در راستای تحقق وظایف و مسئولیت‌هایشان در این طرح انجام داده اند.(۱)

ه) تبیین شایسته دستاوردهای نظام اسلامی در حوزه مباحث زنان

ه) تبیین شایسته دستاوردهای نظام اسلامی در حوزه مباحث زنان

حضور پرشور زنان در دوران شکوهمند پیروزی انقلاب اسلامی و دفاع مقدس، نقش تعیین کننده آنان در رشد و پویایی کشور در سال‌های پس از جنگ و درخشش آنها در عرصه‌های گوناگون علمی، فرهنگی، هنری و ورزشی در سال‌های اخیر، نشان‌دهنده تأثیر انقلاب اسلامی بر رشد و ارتقا و جایگاه اجتماعی زنان است. نکته بااهمیت این است که زنان کشور ما همه این موفقیت‌های چشم گیر را با حفظ حجاب و عفاف و پای بندی به ارزش‌های اسلامی به دست آورده‌اند و همین نکته می تواند زنان ایرانی را به عنوان الگویی برای زنان جهان مطرح سازد.

۱- برای مطالعه بیشتر در این زمینه ر.ک: ابراهیم شفیعی سروستانی، «وظایف و بایسته های رسانه ملی در زمینه عفاف وحجاب براساس مصوبات شورای فرهنگی عمومی»، فصلنامه مطالعات جوان و رسانه، شماره۳، زمستان ۱۳۹۰.

با توجه به نکته های یادشـده، رسانه ملی بایـد دسـتاوردهای بیش از سه دهه تلاش نظام اسـلامی برای رشـد ارتقای شخصـیت فردی و جایگاه اجتماعی زنان را به بهترین شـکل ممکن به مخاطبان خود در داخل و خارج کشور ارایه دهد تا جهانیان بدانند زن در پرتو نظام اسلامی و با حفظ شخصیت و کرامت انسانی خود می تواند به همه مراتب رشد و پیشرفت دست یابد.

و) نقد و بررسی مبانی فکری و عملکرد نظام های غربی در موضوع زن و خانواده

اشاره

و) نقد و بررسی مبانی فکری و عملکرد نظام های غربی در موضوع زن و خانواده

به اذعان بسیاری از صاحب نظران جهان، تمدن غربی به پایان راه خود رسیده و در بسیاری از زمینه‌ها در حال تجربه شکست و بحران است.(۱) از این رو، دیگر وقت آن گذشـته است که ملت‌هـای جهـان، شـکست خـورده و منفعـل در برابر تمـدن غربی حاضـر شونـد، بلکه بایـد بـا تمـام قوا، بحران‌هـای نظری و عملی را که در حوزه‌هـای گونـاگون فرهنگی، سیاسـی و اقتصـادی گریبان‌گیر غربیان شده است، بررسی و تبیین کنند.

یکی از مهم ترین حوزه هـایی که غرب در حـال حاضـر، شـکست و اضـمحلال را در آن تجربه می کنـد، حوزه زن و خانواده است. اندیشه فمینیسم پس از ده ها سال حاکمیت بر مراکز علمی، پژوهشی، برنامه ریزی و سیاست گذاری مغرب زمین هم در حوزه نظر و هم در حوزه عمل به بن بست رسیده و با انتقادهای جدّی روبه رو شده است. در این وضعیت،

۱- ر.ک: داوود رجبی نیا (به کوشش)، غرب از رویا تا واقعیت (ج۳)، تکنولوژی و چالش‌های فرارو.

رسانه ملی برای خنثی کردن فعالیت های طرفداران اندیشه شکست خورده فمینیسم باید در سیاست ها و برنامه های خود به نکات زیر توجه کند:

یک _ نقد و بررسی مبانی نظری فمینیسم

یک _ نقد و بررسی مبانی نظری فمینیسم

پس از چند دهه حاکمیت نظریه های فمینیستی بر برنامه ریزی ها، سیاست گذاری ها و قانون گذاری های جوامع غربی در زمینه موضوع زن و خانواده و غلبه دیدگاه های فمینیستی بر دانشگاه ها و مجامع علمی مغرب زمین، نشانه های شکست و فروپاشی نظری و عملی اندیشه فمینیسم به روشنی، آشکار و تعارض بنیادین این اندیشه با فطرت الهی و انسانی زن و ویژگی های زیست شناختی، روان شناختی و جسمانی او به خوبی نمایان شده است.

امروز دیگر منتقدان فمینیسم در کشورهای غربی با برچسب هایی همچون ضد زن، متعصب، متحجر و عقب افتاده روبه رو نمی شوند؛ زیرا ده ها پژوهشگر، اندیشه ورز و استاد دانشگاه با نقد جدّی فمینیسم و نگارش صدها کتاب و مقاله، جنبه های مختلف تعارض این اندیشه را با خرد و فطرت الهی انسان تبیین کرده اند. در سال های اخیر، متفکران غربی، دیدگاه فمینیسم درباره خانواده، نقش مادری و همسری زنان، حقوق فردی و اجتماعی زن، ویژگی های دختران، عفاف و پاک دامنی، خویشتن داری جنسی، مذهب، ارزش های اجتماعی و مانند آن را به طوری جدّی به چالش کشیده اند. آنان با طرح انتقادهای اساسی به نظر و عمل فمینیست ها در حوزه های یادشده، در عمل، پایان دوران حاکمیت این اندیشه ضد زن و خانواده را اعلام کرده اند.(۱)

۱- ر.ک: زن؛ نظام سلطه و رسانه ها، صص ۳۳ _ ۷۴.

با توجه به این مورد شایسته است رسانه ملی با تولید برنامه های جذاب مستند، ترکیبی، و میزگردهای کارشناسی، بحران های گوناگون حاکم بر جوامع غربی به ویژه بحران های موجود در حوزه زن و خانواده را نقد و بررسی کند.

دو ـ نقد و بررسی بحران های اجتماعی ناشی از اندیشه فمینیسم

دو ـ نقد و بررسی بحران های اجتماعی ناشی از اندیشه فمینیسم

بخشی از بحران‌هایی که غرب در حال حاضر با آن روبه روست، بحران‌های گوناگون در حوزه مسائل زنان است که موارد زیر از جمله آنهاست:

اول ـ بحران اخلاقی با مظاهری همچون صنعت هرزه نگاری و صنعت روسپی گری؛

دوم ـ بحران خانواده با نمودهایی همچون کاهش میزان ازدواج رسمی، ظهور روزافزون خانواده‌های تک والدینی و خانواده های بدون فرزند، افزایش طلاق و خشونت علیه زنان؛

سوم ـ بحران هویت زنانه با جلوه‌هایی همچون صنعت تبلیغات، صنعت پوشاک و مد و صنعت زیبایی.(۱)

رسانه ملی باید این بحران‌ها را به خوبی برای مخاطبان خود تبیین کند تا همگان به ناکارآمدی الگوی غربی برای سامان دهی مباحث مربوط به حوزه زن و خانواده در جامعه آگاه شوند.

رهبر معظم انقلاب اسلامی در این باره می‌فرماید:

در بازنگری ارزش‌های سازنده شخصیت زن باید ادعانامه‌ای علیه کسانی که در طول دهه‌های اخیر با سیاست‌های مغرضانه و غلط خود نسبت به زن اهانت کرده‌اند، صادر شود و فرهنگ غربی و سرمداران آن، متهم اصلی در این زمینه هستند. غربی‌ها هنگامی به فکر حقوق زن افتادند که

۱- ر.ک: همان، صص ۷۵ ـ ۹۶.

در توسعه کارخانه‌های خود به نیروی ارزان قیمت زنان و در صحنه سیاست به آرای آنها نیازمند بودند.(۱)

ایشان در یکی دیگر از سخنان خود در همین زمینه می‌فرماید:

من بارها به گویندگان و مبلّغین عرض کردم که در مورد مسئله زن این ما نیستیم که باید از موضع خودمان دفاع کنیم؛ این فرهنگ منحط غرب است که باید از خودش دفاع کند. آنچه را که ما برای زن عرضه می کنیم، چیزی است که هیچ انسان اندیشمند و باانصافی نمی‌تواند منکر بشود که این برای زن خوب است. ما زن را دعوت به عفت، عصمت، حجاب، عدم اختلاط و آمیزش بی‌حد و مرز میان زن و مرد، حفظ کرامت انسانی و آرایش نکردن در مقابل مردان بیگانه برای اینکه لذت ببرند، دعوت می کنیم. آیا اینها بد است؟ این کرامت زن مسلمان است. آنها که زن را تشویق می کنند که خود را جوری آرایش کند که مردهای کوچه و بازار به او نگاه کنند و غرایز شهوانی خودشان را ارضا کنند، باید از خودشان دفاع کنند که چرا زن را تا این حد پایین آوردند و تذلیل کردند.(۲)

پیوست‌ها

اشاره

ص:۴۷

۱- سخنرانی در تاریخ ۱۸/۱۱/۱۳۶۶، به نقل از: جایگاه و نقش زن در نظام های مختلف از دیدگاه امام خمینی و مقام معظم رهبری، صص ۳ و ۴.

۲- سخنرانی در تاریخ ۲۶/۹/۱۳۷۱، به نقل از: همان، ص ۴.

پیوست‌ها

زیر فصل ها

۱. آثار مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما در موضوع زن و خانواده

الف) کتاب ها

۲. فهرست مراکز، سازمان‌ها و نهادهای ویژه زنان

۱. آثار مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما در موضوع زن و خانواده

۱. آثار مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما در موضوع زن و خانواده

زیر فصل ها

الف) کتاب ها

اشاره

الف) کتاب ها

آبیار، رضا، شهدا و ظرافت‌های اخلاقی (۱) (سیره عملی شهداء در خانواده)، ۱۳۸۷، ۱۷۳ صفحه.

احسانی، محمد، نقش مادران در تربیت دینی فرزندان، ۱۳۸۷، ۱۳۶ صفحه.

اسحاقی، سید حسین، فمینیسم، ۱۳۸۵، ۱۹۰ صفحه.

__________، کانون محبت (رهنمودهای اخلاقی پیامبر اعظم درباره خانواده)، ۸۸ صفحه.

__________، مروارید عفاف _ کاوشی در حیا، غیرت و حجاب، ۱۳۸۶، ۹۲ صفحه.

بافکار، حسین، آسیب شناسی فرزندسالاری در خانواده های امروزی، ۱۳۹۰، ۱۵۰ صفحه.

__________، سایبان مهر: ویژه روز سالمند، ۱۳۸۱، ۱۲۴ صفحه.

ص:۴۸

_______________ ، کارکرد خانواده در جهاد اقتصادی و پیامدهای آن، ۱۳۹۰.

_______________ ، کانون مهر ـ ویژه روز خانواده، ۱۳۲صفحه.

بخشنده بالی، عباس، مراحل شکل گیری هویت دینی کودکان، ۱۳۸۵، ۱۳۸ صفحه.

پورفلاحتی، محمدرضا، اخلاق زنـــدگـی ۳ (مجموعه متن‌های برنامه‌ای)، ۱۳۸۸، ۱۶۳ صفحه.

پیشوایی، فریده و مریم رضایی، حجاب و عفاف در سیما، آسیب ها و راه کارها، ۱۳۸۶، ۶۶ صفحه.

جمعی از نویسندگان، حجاب: جایگاه زن از دیدگاه اسلام، ۱۳۷۶، ۳۹۲ صفحه.

جمعی از نویسندگان، مجموعه متن‌های برنامه‌ای در ارتباط والدین با فرزندان جوان (سلوک جوانی ۲)، ۱۳۸۸، ۷۸ صفحه.

جوان، عبدالله، بررسی روابط دختر و پسر در ایران و راه‌کارهای اصلاحی آن و رسالت رسانه در این راستا، ۱۳۸۷، ۲۶۲ صفحه.

جوهری، شکیبا سادات، زنان انسان پرور (معماران تربیت: نگاهی به منزلت و کارکرد زنان)، ۱۳۸۷، ۱۰۴صفحه.

___________________________ ، مجموعه متن‌های برنامه‌ای در ارتباط والدین با فرزندان جوان (سلوک جوانی ۱)، ۱۳۸۷، ۱۳۷ صفحه.

حبیبی، سلمان، کتابشناسی موضوعات خانواده، ۱۶۰صفحه.

_______________ ، منبع شناسی موضوعات زنان، ۳۷۸صفحه.

حسین خانی، هادی، تربیت الگویی زنان در قرآن، ۱۳۸۲، ۱۴۲ صفحه.

حسینی نیا، اقبال، مجموعه متن‌های برنامه‌ای در اخلاق و روابط خانوادگی و اجتماعی (اخلاق زندگی۱)، ۱۳۸۸، ۱۳۰ صفحه.

______________، مجموعه متن‌های برنامه‌ای در اخلاق و روابط خانوادگی و اجتماعی (اخلاق زندگی ۲)، ۱۳۸۸، ۱۷۲ صفحه.

حسینی، داوود، بررسی روابط سالم و سازنده بین اعضای خانواده، ۱۳۸۴، ۱۷۱ صفحه.

______________، جایگاه تشویق و تنبیه در اسلام، ۱۳۸۱، ۱۵۲ صفحه.

حسینی، سید حسین، سراج (پاسخ به شبهات درخصوص مسائل زنان)، ۱۳۸۰، ۳۰۰ صفحه.

دهقانی، اکرم سادات، چادر و مقنعه در قرآن و حدیث، ۱۳۸۴، ۱۶۲ صفحه.

رضوانفر، احمد، سفارش های پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله به خانواده،۱۳۸۶، ۱۲۳ صفحه.

رضوانی، سلمان، فمینیسم و رسانه های تصویری، ۱۳۸۵، ۱۶۸ صفحه.

رمضان نرگسی، رضا، بررسی پدیده قاچاق زنان، ۱۳۸۳، ۱۲۰ صفحه.

شفیعی سروستانی، ابراهیم، زن؛ نظام سلطه و رسانه ها، ۱۳۹۰، ۱۹۲صفحه.

صادقی، حسن، معاشرت زنان و مردان از دیدگاه قرآن، ۱۳۸۲، ۱۴۲ صفحه.

طیبی، ناهید، گونه‌شناسی رفتار پیامبر صلی الله علیه و آله با زنان، ۱۳۸۷، ۹۵ صفحه.

ص:۵۰

عظیمی، زهرا، حقوق زن در خانواده از دیدگاه قرآن، ۱۳۸۷، ۱۷۱ صفحه.

ـــــــــــــــ، نگاهی به حقوق زنان در اسلام، ۱۳۸۶، ۱۷۱ صفحه.

فتاحی زاده، فتحیه، زن درتاریخ و اندیشه اسلامی، ۱۳۸۳، ۲۵۶ صفحه.

محمدیان، محمدکاظم، شیوه های تقویت احساس ارزشمندی در کودکان و نوجوانان، ۱۳۷۶، ۱۷صفحه.

معین الاسلام، مریم، پوشش و آرایش، ۱۳۸۶، ۱۰۰صفحه.

مهدی زاده، حسین، تأثیر پوشش اسلامی در مهار غریزه جنسی، ۱۳۸۳، ۱۰۶ صفحه.

مهکام، رضا، خانه گریزی دختران، ۱۳۸۳، ۱۹۲ صفحه.

ب) نشریات

ب) نشریات

«اجرای طرح استعماری کشف حجاب به دستور رضاخان»، گلبرگ، شماره ۹۴، دی ۱۳۸۶.

«اجرای طرح استعماری کشف حجاب توسط رضاخان»، اشارات، شماره ۱۱۶، دی ۱۳۸۷.

«الگوی زن مسلمان: زهرا در اوج حیا»، طوبی، شماره ۳۳.

«انقلاب سیاه»، اشارات، شماره ۱۰۴، دی ۱۳۸۶.

«ایمان و حیا»، طوبی، شماره ۱۹، تیر ۱۳۸۶.

ص:۵۱

«بی‌حجابی، نمود پیروی از فرهنگ غیرخودی»، طوبی، شماره ۲۰، مرداد ۱۳۸۶ .

«پوشش برتر»، طوبی، شماره ۱۴، دی ۱۳۸۵.

«پوشش در میان اعضای یک خانواده اسلامی»، طوبی، شماره ۳۶ ، مهر و آبان ۱۳۸۸.

«پوشش و حجاب، پاسدار حرمت زنان»، طوبی، شماره ۱۹، تیر ۱۳۸۶.

«تارهای تردید»، طوبی، شماره ۳۱، زمستان ۱۳۸۷.

«توطئه استکباری کشف حجاب توسط رضاخان پهلوی»، اشارات، شماره ۹۲، دی ۱۳۸۵.

«حافظان حجاب» (سالروز اجرای سیاست کشف حجاب)، گلبرگ، شماره ۴۶، ۱۳۸۲.

«حجاب، گوهر آسمانی» (سالروز کشف حجاب)، گلبرگ، شماره ۷۰ ، دی ۱۳۸۴.

«حجاب، هدیه‌ای آسمانی» (سالروز اجرای سیاست کشف حجاب، گلبرگ، شماره ۵۸، دی ۱۳۸۳.

«حریم عفاف»، اشارات، شماره ۶۸ ، دی ۱۳۸۳.

«حیا و خویشتن‌داری»، طوبی، شماره ۵، اردی‌بهشت ۱۳۸۵.

«در حریم عفاف»، طوبی، شماره ۳۱، زمستان ۱۳۸۷.

«دست‌های شیطان»، اشارات ، شماره ۸۰، دی ۱۳۸۴.

«روز زن»، گلبرگ، شماره ۸۸، تیر ۱۳۸۶.

ص:۵۲

«سالروز اجرای سیاست استعماری کشف حجاب»، گلبرگ، شماره ۸۲، دی ۱۳۸۵.

«عفاف حریم عاشقی»، طوبی، شماره ۳۵، مرداد ۱۳۸۸.

«کتابشناسی در موضوع حجاب وعفاف»، طوبی، شماره ۳۵، مرداد ۱۳۸۸.

«کشف حجاب توسط رضاخان»، اشارات، شماره ۹۸، تیر ۱۳۸۶.

«محدوده آزادی روابط دختران و پسران»، طوبی، شماره ۳، اسفند ۱۳۸۴.

«نشانه‌های مؤمن»، گلبرگ، شماره ۷۰ ، دی ۱۳۸۴.

«نقش خانواده در نهادینه کردن حجاب و عفاف در فرزندان»، طوبی، شماره ۳۵، مرداد ۱۳۸۸.

«نکته‌های ظریف»، اشارات، شماره ۱۱۰، تیر ۱۳۸۷.

«نگاهی به بایسته‌های پوششی در حریم خانواده و جامعه»، طوبی، شماره ۱۵، اسفند ۱۳۸۵.

«نگاهی به سبک زندگی و پوشش زنان در سریال سقوط یک فرشته»، مطالعات جوان و رسانه، شماره۳، زمستان ۱۳۹۰.

«وظایف و بایسته های رسانه ملی در زمینه عاف و حجاب بر اساس مصوبات شورای فرهنگ عمومی»، مطالعات جوان و رسانه، شماره ۳، زمستان ۱۳۹۰.

«راهکارهای گسترش فرهنگ عفاف وحجاب در سیما»، مطالعات جوان و رسانه، شماره ۳، زمستان ۱۳۹۰.

ص:۵۳

«یادداشتی علمی بر علل روان شناختی بدحجابی در دختران»، مطالعات جوان و رسانه، شماره ۳، زمستان ۱۳۹۰.

«عملکرد رسانه ملی در زمینه عفاف و حجاب در گفت وگو با خانم فریبا علاسوند»، مطالعات جوان و رسانه، شماره ۳، زمستان ۱۳۹۰.

«اثرگذاری رسانه ها بر نوع پوشش دختران نوجوان»، مطالعات جوان و رسانه، شماره ۳، زمستان ۱۳۹۰.

۲. فهرست مراکز، سازمان‌ها و نهادهای ویژه زنان

۲. فهرست مراکز، سازمان‌ها و نهادهای ویژه زنان

۱. اداره کل امور زنان و خانواده وزارت کشور

نشانی: تهران، خیابان فاطمی، ساختمان وزارت کشور، طبقه ۱۲

تلفن: ۸۸۹۶۰۵۶۷-۰۲۱ نمابر: ۸۸۹۵۷۵۲۳-۰۲۱

پایگاه اطلاع‌رسانی:

Email:

۲. پژوهشکده زنان دانشگاه الزهرا علیها السلام

نشانی: تهران، میدان ونک، خیابان ونک، دانشگاه الزهرا علیها السلام

تلفن: ۸۸۰۴۹۸۰۹-۰۲۱ نمابر:۸۸۰۴۹۸۰۹

پایگاه اطلاع‌رسانی:

Email:

۳. پژوهشگاه خانواده دانشگاه شهید بهشتی

نشانی: تهران، اوین، ولنجک، دانشگاه شهید بهشتی

تلفن: ۲۹۹۰۲۳۶۶-۰۲۱ نمابر: ۲۹۹۰۲۳۶۸-۰۲۱

پایگاه اطلاع‌رسانی:

Email:

۴. دفتر مطالعات و تحقیقات زنان

نشانی: قم، بلوارامین، بلوار جمهوری اسلامی، فلکه سپاه، سمت چپ به سمت راه‌آهن، پلاک ۵۰

تلفن: ۴-۲۹۰۷۶۱۰-۰۲۵۱نمابر: ۲۹۱۷۵۷۷-۰۲۵۱

پایگااه اطلاع رسانی:

Email:

۵. دفتر امور زنان صدا و سیمای جمهوری اسلامی

نشانی: تهران، خیابان ولیعصر علیه السلام ، خیابان جام جم، ساختمان شیشه‌ای، ضلع شرقی، طبقه دوم

تلفن: ۶-۲۲۱۶۴۳۶۵ نمابر: ۲۲۱۶۴۳۶۶-۰۲۱

پایگاه اطلاع‌رسانی:

Email:

۶. سازمان بسیج جامعه زنان کشور

نشانی: تهران، بزرگراه بسیج، خیابان شهید فهمیده،

تلفن: ۳۵۹۴۹۵۸۰-۰۲۱ نمابر: ۳۵۹۴۸۳۵۶-۰۲۱

پایگاه اطلاع‌رسانی:

Email:

۷. شورای فرهنگی ــ اجتماعی زنان

نشانی: تهران، خیابان شهید مفتح، روبروی ورزشگاه شهید شیرودی، خیابان اردلان، شماره۶

تلفاکس: ۸۸۶۷۴۶۴۱-۰۲۱

پایگاه اطلاع رسانی:

Email:

۸. گروه مطالعات زنان و خانواده

نشانی: تهران، خیابان انقلاب، بین قدس و وصال، خیابان اسکو، شماره ۱۵، پژوهشگاه فرهنگ و معارف اسلامی، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، طبقه همکف

تلفن:۶۶۴۹۲۳۸۷-۰۲۱ نمابر: ۶۶۴۸۲۱۸۰-۰۲۱

Email:

۹. مدیریت پژوهش جامعه الزهرا علیها السلام

نشانی: قم، بلوار سالاریه، فلکه دفاع مقدس، خیابان بوعلی سینا، صندوق پستی ۳۷۱۸۵/۳۴۹۳

تلفن: ۲۱۱۲۴۲۴-۰۲۵۱ نمابر: ۲۹۲۵۱۱۰-۰۲۵۱

پایگاه اطلاع‌رسانی:

Email:

۱۰. مرکز امور زنان و خانواده ریاست جمهوری

نشانی: تهران، خیابان نوفل لوشاتو، خیابان هنری کربن، روبروی سازمان حفظ ارزش های دفاع مقدس، پلاک ۱۲.

تلفن: ۶۶۷۲۳۷۸۰-۰۲۱

پایگاه اطلاع‌رسانی:

Email:

۱۱. مرکز مطالعات و تحقیقات زنان

نشانی: تهران، پل گیشا، دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران

تلفن: ۸۸۰۰۰۱۸۷-۰۲۱ نمابر: ۸۸۰۱۲۲۶۶-۰۲۱

پایگاه اطلاع‌رسانی:

Email:

۱۲. واحد مطالعات زنان پژوهشکده باقرالعلوم علیه السلام

نشانی: قم، جنب مصلی قدس، پژوهشکده باقرالعلوم علیه السلام سازمان تبلیغات اسلامی

تلفن: ۷۸۳۷۳۰۵-۰۲۵۱ نمابر: ۷۷۴۲۲۸۴-۰۲۵۱

پایگاه اطلاع‌رسانی:

Email:

کتاب نامه

اشاره

ص:۵۷

کتاب نامه

زیر فصل ها

الف) کتاب

ب) مقاله

ج)پایگاه اینترنتی

الف) کتاب

الف) کتاب

قرآن کریم.

نهج البلاغه، ترجمه: سید جعفر شهیدی، تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ ششم، ۱۳۷۳.

نهج الفصاحه؛ مجموعه کلمات قصار حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله ، تهران، سازمان انتشارات جاویدان، چاپ سیزدهم، ۱۳۶۰.

دبیرخانه همایش سراسری زنان؛ مسائل فرهنگی ـ اجتماعی و جهانی‌سازی، فمینیسم در امریکا تا سال ۲۰۰۳، قم، دفتر نشر معارف اسلامی، چاپ سوم،۱۳۸۴.

رجبی نیا، داوود (به کوشش)، اندیشمندان غربی غرب از رؤیا تا واقعیت (۳)؛ تکنولوژی و چالش‌های فرارو، قم، مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما، چاپ اول، ۱۳۸۹.

شفیعی سروستانی، ابراهیم، جریان شناسی دفاع از حقوق زنان در ایران، قم، کتاب طه، چاپ سوم، ۱۳۸۶.

ـــــــــــــــــ ، زن؛ نظام سلطه و رسانه ها، قم، مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما، چاپ اول، ۱۳۹۰.

مطهری، مرتضی، نظام حقوق زن در اسلام، تهران، صدرا، چاپ بیست و هفتم، ۱۳۷۸.

ب) مقاله

ب) مقاله

ص:۵۸

معاونت تحقیقات و برنامه ریزی سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی، «بیانیه مأموریت»، افق رسانه، ۱۳۸۳.

روبی، تبسم ف.، «گوش فرادادن به ندای حجاب»، ترجمه: نسرین مصباح، در: سید جعفر حق شناس (گردآورنده)، نظام اسلامی و مسأله حجاب (مجموعه مقالات و گفت و گوها)، قم، دفتر مطالعات و تحقیقات زنان ، چاپ اول، ۱۳۸۷.

شفیعی سروستانی، ابراهیم، «وظایف و بایسته های رسانه ملی در زمینه عفاف و حجاب»، مطالعات جوان و رسانه، شماره ۳، تابستان ۱۳۹۰.

شلیت، وندی، «نابودی عفاف؛ ارمغان فمینیسم»، بازگشت به عفاف، تلخیص و ترجمه: سمانه مدنی، دبیرخانه همایش سراسر زنان، مسائل فرهنگی ـ اجتماعی و جهانی سازی.

فورد، پیتر، «زنان اروپایی و گرایش به اسلام»، سیاحت غرب، سال سوم، شماره ۳۲، اسفند ۱۳۸۴.

ج)پایگاه اینترنتی

ج)پایگاه اینترنتی

سخنرانی مقام معظم رهبری در دیدار رئیس و مدیران سازمان صدا و سیما، ۱۱/۹/۱۳۸۳، پایگاه اطلاع رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای:

.

سخنرانی مقام معظم رهبری در دیدار جمعی از بانوان نخبه، ۱/۳/۱۳۹۰، پایگاه اطلاع رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای:

.

سخنرانی مقام معظم رهبری در دیدار جمعی از بانوان نخبه، ۱/۳/۱۳۹۰، پایگاه اطلاع رسانی دفتر حفظ و نشر حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای:

ص:۵۹

.

سخنرانی مقـام معظم رهبری در دیـدار جوانان سیسـتان و بلوچسـتان، ۶/۱۲/۱۳۸۱، پایگـاه اطلاـع رسانی دفتر حفظ و نشـر آثار حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای:

.

سند چشم انداز بیست ساله نظام جمهوری اسلامی:

.

فورد، پیتر، «چرا زنان اروپایی مسلمان می‌شوند؟»، ترجمه: حمیدرضا غریب رضا:

، بازیابی: خرداد ۱۳۸۸.

«رمزگشایی از کمیته خطر جاری»، پایگاه اطلاع رسانی «مرکز اسناد انقلاب اسلامی»:

.

«بازتولیـد خانواده ایرانی: بیانیه تحلیلی دفتر مطالعات تحقیقات زنان به مناسـبت روز زن»، ۱۳۸۸، در: پایگاه اطلاع رسانی«دفتر مطالعات و تحقیقات زنان»:

.http://www.womenrc.com/?action=articlecat=۹۴id=۴۴۷artlang=fa

«قانون راه کارهای اجرایی گسترش فرهنگ عفاف و حجاب»، پایگاه اطلاع رسانی «نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران»:

.aspx?۰bject=newsold

ص:۶۰

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِی الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که مـا را در دستیـابی به این هـدف یـاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادنـد تقـدیر و تشـکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصـفهان -خیابان عبـدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شـهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانه ای
قائمیه
اصفهان
www
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹